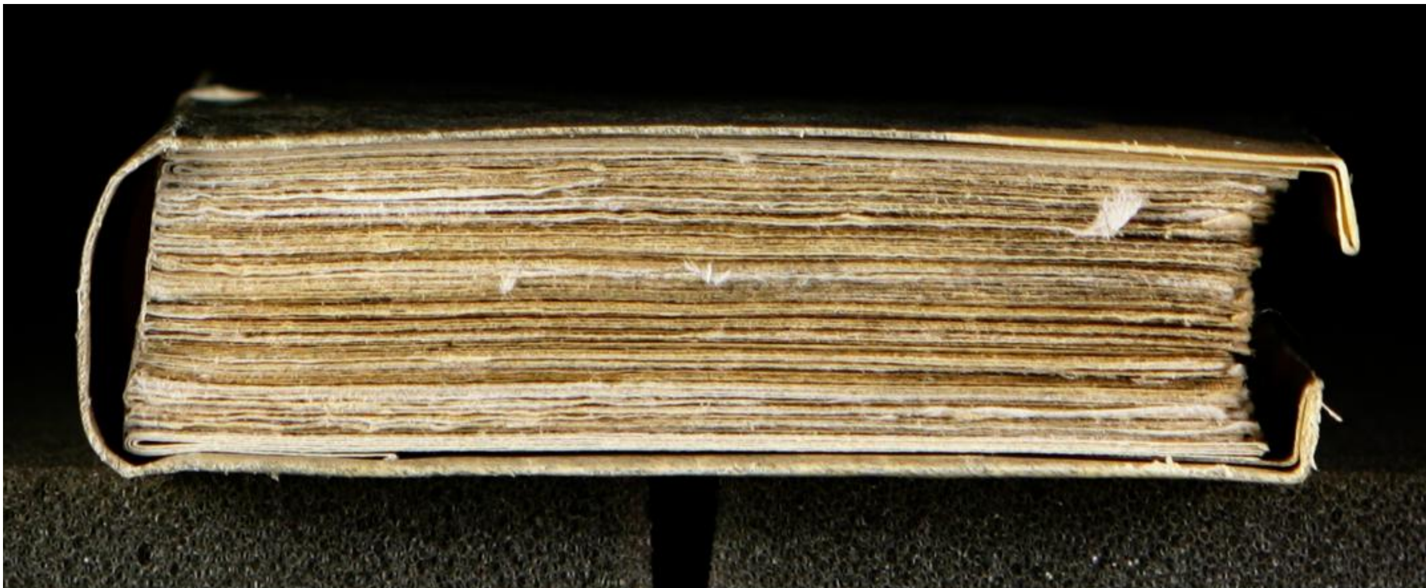

VOCABVLORVM
VARIORVM
EXPOSITIO ATQVE

DA Box

VOCA
VAR
EXPOS
COLLECT
VA SVETI
Puerorum
vulgari, cum
terpretatio
fidelite
H
Excudeba
A

VOCABVLORVM VARIORVM
EXPOSITIO ATQVE COLLECTIO EX LINGVA SVETICA, AD INGENIVM

Puerorum Iuuandum, ordine vulgari, cum eorum Danica interpretatione Diligenter ac fideliter castigata;

HAFNIÆ.

Excudebat Matthias Vinitor.

ANNO 1576.

VARIARVM RERVM VOCABVLA.

P. p. Penultima producta.
P. c. Penultima correpta.

DE DEO, CELO, ET TEMPORIBVS.

DEVS	Gud
Deus Pater	Gud Fader
Deus filius	Gud Søn
Deus Spiritus (ſanctus	Gud den hellig (Aand.
Ieſus	Frelſſere
Chriſtus	Salffuede
Redemptor	Igenløſſere
Iudex	Dommere
Sancta trini-tas	Hellig trefol-(dighed
Diuinitas	Guddom̃elighed

Numen	Guddommelig (mact
Angelus	Engel
Archangelus	Offuer Engel
Propheta	Prophete
Prophetiſſa	Prophetiſt
Apoſtolus	Apoſtel ſedebud
Euangeliſta	Euangeliſt
Martyr	Vidne eller marter
Martyrium	Vidniſbyrd
Confeſſor	Bekennere
Mundus	Verden
Celum	Himmel
Planeta p. p.	Planet
Stella	Stierne
Sydus	Tegen paa him(melen
Sol	Soel
Radius ſolarius	Soelgiſel
Luna	Maane

Lanci-

Lanicula	Hund stierne
Lucifer p. c.	Morgenstierne
Vesper	Afften stierne
Vesperus p. c.	Idem
Polus arcticus	Nordleiding
Septemtrio	Norden
Pleiades p. c.	siustierne
Orion p. p.	Marie rock
Elementum	Element
Ignis	Ild
Aer	Vær
Aqua	Vand
Terra	Jord
Infernus	Heluede
Gehenna	Heluedis ild
[illegible]is	Regnbue
Nubes	Sky
Nebula	Taage
Tonit[illegible] p. c.	Torden
F[illegible]gur	Liune
[illegible]lmen	Torden slau

Grando	Hagel
Nix	Sne
Pruina p. p.	Rÿmfroſt
Nimbus	Stor regn
Imber	Støb regen
Gutta	Drøppe
Stilla	Idem
Ros	Dug
Glacis	Iis
Stiria	Huſſ egle
Frigus	Kuld
Eſtus	Hede
Calor	Verme
Gelu	Frøſt
Tempeſtas	Vuer
Procella	Storm
Ventus	Blæſt eller vær
Subſolanus p. p.	Øſten vær
Fauoneus p. c.	Veſten vær
Auſter	Synnen vær
Aquilo	Norden vær
Serenum p. p.	Klart

Nubi-

Nubilum p. c.	Taage
Lumen	Liis
Lux	Skin/lius dag
Tenebræ p. c.	Mørck
Caligo p. p.	Mørckhed
Vmbra	Skygge
Terremotus	Jordskel
Oriens p. c.	Østen
Occidens p. c.	Vesten
Meridies	Sønden
Septemtrio	Norden
Tempus	Tijd
Eternitas	Euighed
Annus	Aar
Bisextus	Skud aar
Seculum	Hundrede aars tijd
Lustrum	Fem aars tijd
Quinquennium	Idem
Quadriennium	Fire aars tijd
Triennium	Try aars tijd

Biennium	To aars tid
Seſquiannus	Halfft añid aar
Ver	Vaar
Æſtas	Sommer
Autumnus	Høſt
Hiems	Vinter
Menſis	Maanit
Seſquimenſis	Halff anden
Ianuarius	Glugmaanit
Fabruarius	Blide maanit
Martius	Tormaanit
Aprilis	Faaremaanit
Maius	May maanit
Iunius	Skirſommer
Iulius	Ormmaanit
Auguſtus	Høſt maanit
Semtember	Fiſke maanit
October	Sæde maanit
Nouember	Slactemaanit
December	Chriſtmaa
Hebdomada p.c.	Een vg
Septimana p.p.	Idem

Dies

Dies	Dag
Dies feſtus	Hellig dag
Ferie	Idem
Dies profeſtus	Søgnedag
Dies ciuilis	Idem
Dies naturalis	Dags tijd ſom er emellem Solens opgang oc nedgang
Dies intercisus p.p.	Dag ſom er halff hellig oc halff ſøgn
Dies faſtus	Rette dag eller raadſtwe dag
Dies nefaſtus	Som icke er retter dag
Dies religioſus, dies ater,	Renlig dag
Dies comitialis	Herre dag
Dies preliaris	Strids dag
Natalis p.p.	Fødelſe dag
Natalis Chriſti.	Chriſti Fødelſis dag

Aurora p. p. Morgen ſtierne
Diluculum Dagning
Mane Morgen
Veſperum Afften
Meridies Middag
Crepuſculum Tøſſ Mørck
Nox Nat
Nox intempeſta Vid midnats
tijd / eller mørck nat
Gallicinium Hønſegal
Equinoctium Naar Nat oc
dag ære lige lange
Solſticium Solhuarre naar
ſolen begynner at vende ſig en=
ten til oſſ eller fra oſſ
Nudiuſtertius Andas gaar
Heri i Gaar
Hodie i Dag
Cras i Maarn
Perendie offuermaargen
Hora En ſtund eller
time

Semi

Latin	Danish
Semi hora	Halff time
Luceſcit	Det liuſner
Aduesperaſcit	Det quellis eller bliffuer affte
Nocteſcit	Det nattis
Dieſcit	Det dagis
Pluit	Det regner
Ningit	Det ſneer
Tonat	Det tordønner
Fulgurat p. c.	Det liuner
Fulminat p. c.	Det ſlar
Grandinat	Det hagler
Rorat	Det dugger
Pridie	Dagen tilforn
Poſtridie	Dagen effter

❧ *DE HOMINE*

Latin	Danish
Homo	Menniſke
Mas	Mandz perſon
Vir	Idem
Femina	Quinde
Mulier	Idem

Ratio	Fornufft
Ingenium	En infød natur eller ſkickelighed
Intellectus	Forſtand
Anima	Siel
Corpus	Legomme
Caput	Hoffuidt
Vertex	Ieſſe eller krune
Caluaria	Hoffuit pande
Frons	ænde
Sinciput	Fremdelen aff (hoffuedit
Occiput p. c.	Bagdelen aff (hoffuedit eller nacken
Faties	Anlede
Vultus	Anſicte
Oculus	Øyen
Pupilla	Øyene ſten
Dens	Tand
Gingiua	Tandger
Lingua	Tunge
Palatum p. p.	Gommen

Saliua

Saliua p. p.	Rege eller ſpøt
Sputum	Spøt
Guſtus	Smag
Barba	Skeg
Myſtax	Kneffuelbaar
Collum	Hals
Iugulus	Framdelen aff (hals
Ceruix	Naake/baghals
Memoria	Mimne
Faux	Suelge
Epigloſſis	Drøbel
Vua	Spenne i halſẽ
Glandula	Kirtil
Auris	Ore
Lobus	Orelep
Pinnula	Idem
Ala	Armhule
Axilla	Idem
Hirequus	Oyne vig eller øyne vraa

Brachium	Arm
Cubitus p. c.	Albuge
Manus	Haand
Vertebra p. c.	Bøyning paa no-
Vertibula	Idem (genleed
Pollix	Tommel finger
Digitus	Finger
Index	Pegefinger
Salutaris digitus	Idem
Medius	Lengste finger
Digitus infamis (vel famosus	Idem
Digitus medicus	Læge finger
Digitus anularis	Idem
Digitus auricula- (ris	Minste finger
Phalanx	Ronde som er e- (mellom ledemod paa fingrene
Condilius p. c.	Knoene paa fin (grene
Vnguis	Negel
Palma	Flad hand

Pugnus

Pugnus Neffue
Dextra manus Høgre haand
(p. c.
Sinistra manus Venstre haand
Leua Idem
Guttur Strube
Gurgulio Vrongestrube
Neruus Senne
Vena Aare
Arteria Puls Aare ved
(handleden
Pectus Bryst
Thorax Bringe
Mamilla Spene
Papilla Vaarte paa
(brystet
Sororia Pijge bryst som
(først begynnee at voxe
Ilia Det vegeliff
Inguen Liuske
Venter Bug

Vmbilicus p. p.	Naffle
Pubes	Haar neden til
Mentula p.c.	Mandzens (hemelig ting
Priapus p. p.	Idem
Lotium	Pis
Teſtes	Rædie
Coleus	Idem
Scrotum	Rædeſkind
Cunnus	Quindenes hem (lige ting
Pulmo	Lunge
Cor	Hierte
Precordium	Den hinde ſom (løber omkring hiertid
Latus	Side
Coſta	Reffben
Iecur	Leffner
Fel	Galle
Lien	Milt
Inteſtinum p.p.	Tarme eller (induol

Dor=

Dorſum — Ryg
Tergum — Idem
Humerus — Skuldre
Scapula — Skuldrebladh
Interſcapilium — Det ſom er e=
(mellum baade ſkuldrebladene
Lumbus — Lend
Coxa — Laar
Coxendis — Hoffte been
Pluuia — Regn
Femur — Laar eller det
(tiycke vden paa laarit
Femen — Den part ſom
(er inden paa laared
Nutes — Arsbalde
Clunes Clunicule — Idem
Anus — Ars
Ponex — Idem
Culus — Idem
Merda — Dreck
Stercus — Idem

Genu	Knæ
Poples	Knæſkal
Crus	Been nedē knæid
Tibia	Skeneben
Sura	Benkalff
Pes	Fod
Talus	Hæl
Calcaneus	Det inderſte (paa hælen
Calx	Idem
Planta	Fodſol
Digitus pedis	Taa
Veſtigium	Fodſpor
Stomachus	Maue
Ventriculus	Idem
Diaphtagma	wigerne
Viſcera	Indelffuet
Cincinus	Haarlock
Cinnus	Idem
Citrus	Kruſit haar
Coma	Laangt haar
	Haar ſom affſkæris

Gena

Gena	Øynelog eller (kynd
Palpebra p. c.	Øynehaar
Cilium	Øynebryn
Supercilium	Offuer øynes(brynen
Ictus	Øynebl'nck
Viſus	Syn
Acies	Synẽs ſkarphz
Albugo p. p.	Det huide i øy(nene
Lacruna p. p.	Taar
Mala	Kind
Maxilla	Kindbacke
Mandibula	Idem
Cerebrum p. c.	Hierne
Capillus	Haar
Crinus	Idem
Tempora	Tynning
Dens	Tand
Primores dentes	Fortender

Dentes preciſores Idem
Maxillares Kintender
Molares Idem
Mentum Hage
Naſus Næſe
Nares Næſebaare
Vibriſſus Næſehaar
(ſom voxer i næſen
Bucca Det rom̄it ſom
(er innen til i munnen
Labium Læbe
Labrum Idem
Os Mund
Rictus Gabbelſe
Gula Fuld op i ſtrube
Rumen Idem
Frumen Det øffuerſte i
(gurſtrubben
Os Been
Spina Rygbeen
Artus Led
Articulus Idem

Membrum

Membrum	Lem
Cartigalo p. c.	Bruſke
Medulla	Marge ind i beē
Adeps	Det fede fedme
Aruina p. p.	Speck
Axungia	Swin iſter
Lacertus	Den delen aff

(armen ſom er emellum albu-
gen oc haanden

Cutis	Hud
Pellis	Skind
Spondylum	Rygge kode
Aluus	Buck arſtarm
Omentum	Den fede hinne

(ſom ſider omkring tarmene

Abdomen p. p.	Niuræ fedme
Veſica p. p.	Blære
Muſculus	Senemus
Pulpa	Det tiycke kød
Colon	Store tarme
Ieiunium	Suam tarme

Inteſtinum cecũ Bondnetarme
Rectum Ende tarm
Omaſus Fede tarm
Struma En vext vnder (halſen
Gibbus Krog ryg
Fibra Snippen ſom (er paa leffuer oc lunge det er oc aare
Callus Det haarde ſom (voxer i henderne oc vnder føderne aff arbeyde
Auditus Hørelſe
Sanguis Blod
Cruor Voløbbit blod
Anhelitus p.c. Aaande
Animus Hw
Cani Graahaar
Caro Kød
Exta Indelffuer ſom (er leffuer/lunge oc hierte
Iunctura p.p. Led

Lactes

Lactes	Smaatarme
Lanugo p. p.	Fiun eller haar (som først begynner at voxe
Splen	Milt
Vterus p.p.	Barnemoders liff (det rom det barnet afles oc voxer vdi / i moderens liff
Vulua	Idem
Porus	Sued hul
Preputuum	Forhuden paa (mandzens hemmelige ting
Septũ transuersũ	Nigerne
Diaphragma	Idem
Sensus	Sind
Olfactus	Luctelse
Secundin	Effterbyrd den (hinne / som fødes effter barned
Spiritus	Aand
Truncus	Bul som er fra (halsen oc til liusken

Viscus

Viſcus	Det kiød ſom er (næſt vnder huden
Mucus	Næſe ſnop
Pituita p.p.	Snue
Sudor	Sued
Humor	wedſke
Vita	Lijff
Viuere	At leffue
Mors	Død
Mori	At dø
Audire	At høre
Videre	At ſee
Olfacere	At lucte
Guſtare	At ſmage
Sentire	Ath føle
Tuſſis	Hoſte
Tuſſire	At hoſte
Eructare	At ræppe
Singultire	At hicke
Oſcitare	At giſpe
Sternutare	At nyſe
Pedere	At fiærte

Nau:

Nauseare — At væmis
Vomere — At spy
Dormire — At soffue
Somnium — Drøm
Pandiculari — Gesper oc recker sig som den gør der vtidig er

❧ HABITVDINVM
Corporis nomina

Pomilio — Duerig
Nanus — Idem
Ambidexter — Tuehendig den som kand saa vel bruge den venstre haand som den høgre
Recaluaster — Flenskallit
Glaber — Slæt vden haar
Circumtonsus — Kringskaaren
Fronto — Den som bret andlede haffuer
Dentatus — Stortannet
Dentosus — Idem

Barbatus	Skeggit
Imberbus	Uden skeg
Caluus	Skallit
Auritus	Stor ørit / den
	(som store ørn haffuer
Flaccus	Longøret den
	(som hengende ørn haffuer
Silo	Den som haffuer
	(store øyne briner
Naso	Stornesit
Labeo	Storlæbit
Labro	Idem
Gibbosus	Krogryggit
Bronchus	Lang tryneth
Bucco	Den som haff-
	(uer vdpusit kinder
Capito p. c.	Storhoffuidt
(den som stort hoffuidt haffuer	
Cilo	Spidz hoffuit
(den som langt oc spitzst hoffuit haffuer	

Balbus

Balbus	Dem som saa (hastiget taler at han icke fører sine ord ræt frem
Traulus	Stam
Hesitans	Idem
Blesus	Læsp
Cecus	Blind
Surdus	Døff
Mutus	Dumme
Edentulus	Tandeløs den (som haffuer ingen tender
Mancus	Haandløs eller (lemmeløs
Claudus	Halt
Sudaster	Tiyckhøredet
Lippus	Surøyet
Cocles	Tungøyet
Luscus	Star blind
Lucinus p. p.	Smaøyet
Lusciosus	Starblind
Strabo	Windøyet eller (skeløyet

Petus Huerſſøyed el/
(ler blinckøyet
Ancus Den ſom kro/
(git arm haffuer
Panſa Bredfodit den
(ſom brede føder haffuer
Plancus Den ſom tynne
(oc flade føder haffuer / oc in/
gen bugt vnder føderne
Rucoſius Ryncket
Scaurus Storhælit / el/
(ler klumfodt
Simo Næſeløs eller
(dē ſom flad oc indbøyd næſe haff
Reſimus p. p. Krognæſit (uer
Aquilinus naſus Næſer ſom ære
(p. p. (ſaa krogede ſō it ørne neb
Strumoſus Den ſom eſ/
(vert haffuer vnder hagen hage
ſmack
Varus Krogbeen

Vari

Varicoſus Den ſom op=
hoffne aarer haffuer / kramp
aarer /
Tuber Kule
Verruca p. p. Vaarte
Verrucoſus Vaartefuld
Neuus Vaarte ſõ haar vox
Neuoſus p. p. Den ſom ſaadane vaarter haffuer
er paa

❧ DE PVERPERIO.

Puerpera p. c. Barnfangerſke
Infans Barn
Cunabula p. p. Wogge
Cunæ Idem
Crepundia Smaa ting at
binde paa børn
Faſcia Lind
Linteum Lagen
Cortina p. p. Spærlagen
Conopeum p. p. Vogge tiæl

Auleum p. p.	Teppet
Nutrix	Ammie
Obstetrix, p. c.	Joremoder
Parere	At føde barn
Lactare	At degge
Faciari	At taane børn
Mammocreptus	Den som lenge (dijr / en patte gris
Matrix	Fostermoder sõ (hollis til foster

DE COGNATIONE.

Proanus p. p.	Farfadres fa(der / eller morfaders fader
Proauia	Farmoders mo(der eller mormoders moder
Auus	Farfader eller (morfader
Auia	Farmoder eller (mormoder
Pater	Fader
Mater	Moder

Filius

Filius	Søn
Filia	Dotter
Nepos	Søne ſøn eller (Dotter ſøn
Neptis	Søne dotter el-(ler dotter dotter
Pronepos p.c.	Barnebarne ſøn
Proneptis	Barnebarne dotter
Nepos ex fratre	Broder ſøn
Neptis ex fratre	Broders dotter
Nepos ex ſorore	Syſter ſøn
Neptis ex ſorore	Syſtēr dotter
Patruus	Farbroder
Amita p. c.	Farſøſter
Auunculus	Morbroder
Matertera p. c.	Morſyſter
Matruelis p. p.	Idem eller mor (ſyſters barn / ſyſterbarn
Patruelis p. p.	Brødrebørn el-(ler ſyſkenebørn
Sobrini p. p.	Syſterbarn el-(ler ſyſkenebarn

Consobrini ex so- Næstefrender
(brinis nati

Amitini p. p. Syskenebørn
(som en ær aff broderen oc den
anden aff systeren

Agnatus p. p. Den som hører
(en anden til paa fædernit

Cognatus p. p. Slecting

Consanguineus Broder eller
(slecting

Parentes Foreldre

Gemini p. c. Tuillinge

Patrimus p. p. Den som fader
(haffuer leffuendis

Matrimus p. p. Den som moder
(haffuer leffuendis

DE AFFINITATE.

Affinitas Suagerskaff

Maritus Hosbonde

Vxor Hustru

Socer Suager

Socrus

Socrus — Huſtrus moder
Gener — Maaw
Nurus — Sønne huſtru
Vitricus p. c. — Steffader
Nouerca — Steffmoder
Preuignus — Steffſøn
Preuigna — Steffdotter
Leuir — Bondens bro-
(der den ſom kallis farbroder
Glos — Bondens ſyſter
farſyſter
Fratria — Broders huſtru
Sororius — Syſters mand
Compater p. c. — Fadre
Commater p. p. — Idem
Verum hæc duo vocabula noua ſunt
Sponſus — Brudgomme
Sponſa — Brud
Sponſalia — Feſtning
Procus — Friere

Paranymphus En talſſmand
(mellum brud oc brudgomme
Pronubus p. c. Idem
Pronuba Brudſæde
Fremma Brudtammer
Matrimonium Eckteſkaff
Coniugium Idem
Epitalamium Brudſeng
Nuptiæ Brøllop
Matrona Gifft quinne
Paterfamilias Huſbonde
Materfamilias Huſtru
Viduus Encke mand
Vidua Encke
Concubinus Biſaaffuere
Concubina Biſoffuerſke
Pellex Den Quinde
(ſom boler med en gifft mand
Pallace p.c. Bolerſke
Amaſius Bolere eller braſker
Amaſia Bolerſke bolſkab

Riua-

Riuales p. p. Ralles de to
(som ælske en quinde/bugbrødre
Scortum Skøge
Meretrix Idem
Prostibulum Horehus
Lapanar p. p. Lapanarium
Ganea p. c. Idem
Orphanus p. c. Faderløs den
(som ingen fader haffuer
Pupillus Idem
Adulter Horkarl
Mechus Idem
Adultera Horkone
Scortator Horiægere
Incestus Rætteri
Salax Skøractig

OFFICIORVM ECCLE-
SIASTICORVM NO-
mina quorum multa nupe-
ra sunt.

Papa

Papa	Paffue
Cardinalis	Cardinal
Patriarcha	Patriarch
Archiepiſcopus	Erchebiſcop
Epiſcopus	Biſcop
Abbas	Abbit
Prepoſitus	Proeſt
Archidiaconus	Erchedegn
Decanus	Degen
Canonicus	Cannick
Sacerdos	Præſt
Preſbyter	Idē. gamelmād
Diaconus	Meſſedegen
Eccleſiaſtes	Predickere
Edituus	Klockere
Monacus	Munck
Monacha	Nunne
Scolaſticus	Pebling
Ludimagiſter	Scolemeſter
Pedetriues p. p.	Idem
Didaſcalus p. c.	Lærere
Hipodidaſculus	Hørere eller vn-
(der lærere	

Ceſar

OFFI-
LIVM

Ceſar
Rex
Regina
Princeps
Dux
Comes
Eques auratus
Nobilis
Eques
Miles
Signifer
Fenicho
Vexilifer
Queſtor
Pretor
Edilis p. p.
Conſul
Senator

D

OFFICIORVM, CIVI-LIVM, NOMINA.

Cesar	Keyser
Rex	Kong
Regina	Drodning
Princeps	Første
Dux	Hertug
Comes	Greffue
Eques auratus	Riddere
Nobilis	Edel folck
Eques	Reysener
Miles	Krÿgsmand
Signifer	Baner mester
Fenicho	Drager
Vexilifer	Jdem
Questor	Rentemester
Pretor	Foged
Edilis p. p.	Byggemestere
Consul	Borgemester
Senator	Raadmand

Senatus	Raad
Proconſul	Den ſom vdſen (dis med borgemeſteris fulle mact oc befalning
Iudex	Dommere
Anteambulo	Forregonger (drauanter
Stipator	Idem
Lictor	Stadztiener bødel
Carnifex	Bødel
Ciuis	Borgere
Aduena	Fremling
Indigena p. c.	Indføde
Accola p. c.	Nabo eller gēbo
Incola p. c.	Indbyggere (landmand
Inquilinus p. p.	Huſmand
Dominus	Herre
Domina	Frue
Seruus	Tiænere ſuend
Ancilla	Tiæniſte pige
Famulus	Dreng

Manci

Mancipium	Træl
Patronus p. p.	Forsuar
Cliens	Den som forsua- (rer fader
Ingenuus	Fribaaren
Libertinus	Den som frigi (order /
Nothus	Horen søn
Spurius	Idem
Legittime natus	Ecte fød
Proceres p. c.	Herremand
Magistratus	Herskaff øffrighed
Optimates p.p.	De ypperste
Primotes p. p.	Idem
Magnas	Actig den som (mygit rægnit oc actit vorder
Satrapa p. c.	Landzhøffding
Tyro	Ny krigsmand
Veteranus p. p.	Gammild krigs- (mand
Prefectus	Høffding

Hiparchus Marſkalck
Archigrāmateus p .c. Cantzeler
Scriba Scriffuere
Tabellarius Breffdragere
Preco Vdrobere herol
Priuatus p. p. En ſlæt mand
(ſom ingen befalning haffuer
Plebs Det menige folck
Vulgus Idem
Ruſticus Bonde
Ruricola p. c. Bonde
Villanus p. p. Den ſom bor
(paa bøyden
Villicus p. c. Gaardz fogit
Villico Idem
Vades Borgeſmand dē
(ſom ſiger god for en anden
Obſes Gÿßel
Telonarius Tollere
Publicanus p.p. Idem
Agricola p. c. Agermand
Paſtor Hyrde

Opilio

Opilio — Faarehyrde
Bubulcus — Fæhyrde
Bubsequa p. c — Idem
Subulcus — Suinehyrde
Caprarius — Gedehyrde
Epolus p. c. — Idem
Egonomus p. c. — Idem
Agaso p. p. — Hæste oc asne (voctere

ARTIFICVM NOMINA.

Artifitium — Konst
Artifex — Konstere
Aurifex p. c. — Guldsmid
Arcularius — Kistemagere
Pellio — Skinnere
Vinitor p. c. — Vingaardzmãd
Auriga p. p. — Vognmand
Olitor p. c. — Vrtegaardz mes(tere / eller kaalsællere
Hortulanus p.p. — Trægaardzmestere

Mechanicus Konstelig hand-
(uerckis mand

Faber Konsteren som
(omgaas med grofft arbeyde

FABER.

Faber lignarius Tymermand
Ferrarius Smid
Cultrarius Kniffuesmid
Ahenarius Kellesmid
Falcarius Leesmid
Laminarius Plattenslaere
Arcuarius Bue magere eller
(Værckmæstere
Loricarius Pantzermager
Erarius Kaaber smid
Murarius Muremester
Alutarius Huid læder ma-
(gere / semskere
Aromatarius Krudkremmere
Calceolarius Skomagere
Monetarius Myntere

Coria-

Coriarius	Den ſō giør lær til
Crumenarius	Pungemagere
Cereuinarius	Bryggere
Doliarius	Tyndegiørere
Victor	Idem
Vitriarius	Glarmeſtere
Politor armorū (p. p.	Harniſk ſæyere
Pharmacopola	Abbeteckere
Veſpillo	Den ſō graſſuer (vnder lijg
Fuſor	Støffuere

FVSOR.

Eramentarius	Clocke ſtøffuere
Tormentarius	Bøſſe ſtøffuere
Ollarius	Gryde ſtøffuere
Pocularius	Kanne ſtøffuere
Figulus p. c.	Pottemagere
Plaſtes	Idem
Carbonarius	Kulobrenere

 Calcarius

Calcarius	Kalckbrendere
Calcaria fornax	Kalck Ogen
Calcararius	Spore ſmid
Luturarius	Tegel ſtrygere
Lupidicida p.p.	Stenhuggere
Tornator	Suaarrere
Stratarius	Salmager
Ephippiopeus	Idem
Ephippiarius	Idem
Linteo p. p.	Linueffuere
Mercator	Kræmere
Molitor p. c.	Møllere
Argentarius	vetzlere
Menſarius	Idem
Lanius	Kiødmangere
Proxineta p. p.	Kiøbmeglere
Licitator	Mæglere
Panifex	Bagere
Piſcator	Fiſkere
Statuarius	Billede ſnider
Sculptor	Vdgraffuer
Celator	Den ſom med (graffſtickel vdgraffuer

Reſtio

Reſtio	Rebſlare
Funarius	Idem
Phrygio	Stickere
Barbaricarius	Den ſom væffuer (gyldene ſticke
Fullo	Klæde vaſkere dē (ſō klæde valker vaſker oc bereder
Infector	Fergere løddere
Tinctor	Idem
Sartor	Skræddere
Sarcinator	Idem
Sarcinatrix	Sømmerſke
Sonarius	Rimmeſnider
Cingularius	Idem
Textor	Væffuere
Tonſor	Badſker
Chirurgus	Barſkærer den (ſom læger færſke ſaar
Chirurgicus	Idem
Venator	Iæiere
Veteramentarius	Skolappere

Interpolator Den som lapper
(oc fornyer gamle Klæder
Auceps Fule fengere
Oenopola p. p. Vintappere
Caupo Herbergærer den
(som Øl oc Mad, haffuer falt
Caupona p. p. Øltappersfe el-
(ler kruersfe
Serarius Laasesmid
Claustrarius Idem
Institor p. c. Kremmere
Propola p. p. Kiøbmand som
(først kiøber læt oc selier siden
dyert
Crepidarius Toffelmagere
Timpanista Trumpeslagere
Timpanistria Trumpeslaersfe
Fistulator Piffuere
Tubicen p. c. Trommetere
Medicus Læge
Porcarius Grÿse voctere

De Validudi-

DE VALITVDINARIO.

Valitudinarium	ſiugeſtue
Noſocomiũ p.p.	Idem
Morbus	Siugdom
Cephalea p p.	Hoffuidverck
Vertigo p.p.	Houid ørſle
Grauedo p. p.	Hoffuid verck
Opthalmia p. p.	Øyene ſiuge
Lippitudo p. p.	Idem
Gramie	Rinnende øyen (eller øyne byld
Catharrus	Snue
Parulis p. p.	Bullit næſekiød
Parotis p.p.	Ørne byld
Angina p.p.	Heffuelſen i halſen (ſom ſtapper oc forquelffuer
Sinanchis	Idem
Rancedo p. p.	Heſhed
Aſma	Trangt bryſt

Aſmati.

Aſmaticus	Trang bryſtid
Suſpirioſus	Idem
Chiragra p. c.	Haandſiuge ſkab (paa henderne
Pleuritis p. c.	Skeffuer byld i (ſiden
Pleureſis p. p.	Idem
Lyenteria	Møgin ſtolgang (der en ær løſliffuit/ det kallis bugløb
Dyſenteria	Blodſot
Hemorthois	Idem
Tenaſmus	Harcke den ſom (icke kand haffue ſit mag
Tormen	Bugreff
Cholica paſſio. p.c.	Tarme reff
Ilios	Reff i ſmaa tarme
Litaſis	Sten i bugen
Calculus	Idem
Lumbago p.p.	Lenderwærck
Epileptia	Fallendeſot
Conuicialis morbus	Idem

Herculeus

Herculeus morbus	Idem
Hemiplexia	Den som halff (borttagen er
Paralysis	Idem
Apoplexia	Heel tagen bort
Febris	Kalde siuge
Cotidiana febris	Huerdag kolde (siuge
Febris tertiana	Huer tredie dags (kolde siuge
Febris quartana	Huer fiære dags (kolde siuge
Autigo	Gulsot
Icterictia	Idem
Morbus regius	Idem
Tabes	Suinde soot
Hidrops	Watter sot
Stranguria	Kaalde pis
Lipopsychia	Besuimelse
Syntexis	Idem
Deliquium	Idem

Pthiſis Lungeſot
Lepra Spedalſke
Elephantiaſis Jdem
Hernia Forbrudenhed
(den der ſmaatarmene løber ned
fore oc kallis kyle
Mariſca Arsbyld
Intertrigo p.p. Vel nippra/ den
(der er hudeløs emellum laarene
(aff megen gang
Podagra p.c. Podangel
Clauus Lygtorn eller
(naffuer bor vnder foden
Peſtis Haſtige ſiuge
Peſtilentia Peſtilentz
Morbus gallicus Frantzoſer
Scabies Skab
Prurigo p.p. Klaade
Pruritus Jdem
Impetigo p.p. Tør ſkab
Varioli Meſling
Puſtula p.c. Eder bleiner

Vari

Vari p.c.	Masle blener
Pus	Vaar / forstockit blod
Sanies	Idem
Gangrena p.p.	Dødkiød
Apostema p.p.	Bøld
Suppuratio	Idem
Vlcus	Bulde
Phrenesis p.c.	Vildelse
Phreneticus	Den som vild er
Lymphaticus	Idem
Furor	Rasert
Furiosus	Rasende
Scotomia	Forblindelse
Lienosis	Milte sot
Spleneticus	Den som ont haff-(uer aff milten
Nephritis p.p.	Nyre sot
Stomathicus	Maffue siuge
Spasmus	Krampe
Alopetia	Haarfald/der haaret (løber saa aff at en bliffuer skallit

Lethargia　Vildhed med me(gen søffn oc glemmelse eller søffn (siuge

Tetanus p. p.　Hals krampe

Contagium　Smitte siuge

Lues　Faaresot sō gaar (stundom baade offuer mennisk (oc alt queg

Languor　Vonmectighed

Cachaxia　Saadan vskicke(lighed i kroppen at det kommer en intet til gode det hand æder

Cancer　Ligorm eller krafft

Oscedo　Ond mūdestanck

Incubus　Mare

Epialtes　Idem

Cacoethes p. p. Saar som icke (kand lægis

Carcinoma p.p. Idem

Quod cancer　Krefft

Citta　Sielsyn lyste/dē (quinder plæge at haffue som ere met Barn

Pica Idem
Delirium Vanuittighed
Dyspepsia Kranckhed det
(er at mand icke kan smelte madē
Dyspnea p. p. Kige hoste at
(mand icke vel kand komme til
(Aande
Ecstasis Forffærelse der
(en vorder saa suaarlige forfærit
eller betagen at han kand sig slæt
intid
Epiphora p. c. Flydende øyen
Fistula Fistel it rindende saar
Hydrophabia Vand saat
Lippitudo Surøyed/suare øyē
Meliceris p.p. Bleyner eller skorff
(paa albuen / knæ eller hoffuit
(der røde er vdi
Ozena p. p. Een luctēde byld
(ved næsen
Parodontis Bullet tanne kiød

Mentagra Ringorm
Lentigo p. p. Fregne i øyene
Porrigo p. p. Ondskorff
Sacer ignis Sanct Anthonie ild
Carbunculus, Anthrax Carbũckel
Phagedena p.p. Ædende saar
(som æder sig indt paa benet
Vomica p. c. Æder blegn
Herpeta p.c. Blod som æder
(omkring sig
Orexis Hastighed til mad
Vehemens Edendi auiditas
Stupor Doffuenhed
Tuber Vext
Vngula Naffuel som vox-
(er i øyet
Varix Aare som ophæffues
Heterocrania p.c. Skorffue eller
(blod i hoffuedet
Medicina p.p. Lægedom
Pharmacum Jdem Purgatz
Teriaca Tæragelse
Antido-

Antidotum p.c.	Lægedom emod (forgifft eller anden ſiugdom
Collirium	Øyne lægedom
Cataplaſma	Plaſter
Emplaſtrum	Idem
Ceratum p.p.	Haart plaſter
Malagmã	Vect plaſter
Epithema p.c.	It Køleplaſter (for hiertit
Enchriſta	Smørelſe
Vnguentum vnguent	Idem
Virus	Eder
Venenum p.p.	Forgifft
Carthartica	Purgatz
Clyſterium	Kliſter
Catapotia	Piller
Phlebotamia	Aareſlau
Phlebotomum	Aare Iern
Cucurbita p. c.	Koppe
Scalpellum	Koppe Iern
Dentifricium	Tannelægedom

 Narco-

Narcoticum	Lægedom ſom (døder vercken
Vulnus	Saar
Cicatrix	Arre
Vibex	Skramme

❦ DE VESTIBVS

Veſtis	Allehonde klæder
Pannus	Vllet klæde
Veſtimentum	Skaaret klæder
Pileus	Hat
Capitium	Idem
Galerus p. p.	Bonnet
Reticulum	Bundē eller virkit hue
Petaſus b. c.	Skygget hat
Vmbella	Idem
Cucullus	Halſkappe
Subucula	Skiorte eller ſerck
Camiſia	Idem
Interula	Idem
Supparum p. c.	Vennicke
Induſium	Vllen ſkiorte

Syntheſis

Syntheſis p. c.	Liffſkiorte
Thorax	Trøye
Tibialia	Knæhoſer
Caliga	Hoſe
Femorale	Braag
Bracca, perizoma p.p.	Idem
Lumbare	Skørt
Subliga p. c.	Idem
Subligaculum	Idem
Fáſcia cruralis	Hoſebond
Tunica	Kiortel
Colobium	Ærmeløs kiortel
Tunica manulea, (ta, vel manicata	Kiortel med ær- (me-
Chirodota p.p.	Kiortel med lan- (ge ærmer
Rheno	Bryſtdug
Ventrale p. p.	Idem
Diphthera p. c.	Lær kraffue
Sudarium	Næſedug
Lena	Offuerkiortel mantel

Chlena Idem
Toga Vor Romerſke
(borgeres dret / maa tagis for
en ſijd borgere kiortel
Epitogium Kaabe
Forenſe Sit borgere kiortel
Recinium Saadane klæder
(ſom ere hele bag oc faare oc
(obne paa baade ſider
Quadrata veſtis eſt Spanſk kap-
(pe ſaadan ſom man kaſter halff
parten offuer hoffuedit
Recinium cucullatum Idem
Penula p. c. Regen kaabe
Scortea p. c. Læder mantel
Vitta p. p. Hue eller fletebond
Peplum Hoffuit klæde
Caliptra En quindis hoff-
(uidt bonit
Bardocucullus Kaabe med kappe
(ſom brugis for regn oc ſlud

Lumbus	Liste eller bræme (naden om klæderne
Amiculum	Kraue som en (liden kappe
Scapulare	Idem
Orarium ore dicitur orarium	Hette strud
Semicintorium	Forreklæde
Sinus	Barm
Gremium	Skød
Lacinia	Taliet
Laciniata vestis	Taliedde klæder
Plica	Faale ryncke
Pellicium	Skindpeltz
Palla	Siid quinde kaabe
Pallium	Mantel
Chalmis	Beridt kiortel
Amictorium	Bade lagen eller særck
Cyclas	Vnder kiortel

Sola — En ærlig oc fod-
(sid kiortel til skoen
Strophium p. c. Binde trøie som
(quindfolck haffuer eller andit
som de binde brystene til med/
(det mercker oc belte
Fimbria — Krusit bremme
(eller det yderste næden paa kior-
telen
Ora — Klæde faalde sō
(ydderst paa klæder ere
Mamillare p. p. Halsklæde eller
(brystdug
Vestis serica — Silcke klæder
Holoserica vestis p. c. Klæder sō
(er aff silcke altsammen
Subserica p. c. Som halffdelen
(er aff silcke
Vndulata p.p. Rammelot
Cymatilis p. c. Idem
Damascena p.p. Damask
Vestis clauata Guldstycket klæde

Vestis

Veſtis acupicta Köſtelige ſtickede
(kleder

Purpura. p c. Purpur klede

Oſtrina veſtis p. c. Idem

Sericum villoſũ Fløeild kleder

Veſtis goſſampi- Klæder giord aff
(na p. c. (bomul

Quiſquiliata ve- Skarlagen
(ſtis p.p.

Coccinea p. c. Idem eller purpur

Leuidenſa veſtis Tynt veffuit
(klæde

Pannus ſubduc- Fodurdug
(ticius

Veſtis variegata Grønt faruitklæ-
(de

Veſtis ſegmen- Kaſteligt beſat
(tata eller beſprengt klæde

Cilicium Haar klæde

Lanea veſtis Vllit klæde

Linea veſtis Linnit klæde

F Cano-

Canobina vestis (p. c. Klæde aff hamp

Bisima vestis p. c. Kosteligt linnit (klæde.

Sindon Smugt linnit (klæde

Scortea vestis p. c. Klæder aff skind

Sagum Ene haande klæ- (der som krigzmend haffue man- tel filtkappe eller vadmel

Paludamentum Kaasteligt herre (klæde

Castula p. c. Badstuge klæde (som quindfolck haffuer

Multicia Løs kiortel eller (linit klæde

Plumarium Det som stickit (er

Mitra Hue krandz

Tenia Hatte baand

Redimiculum Idem

Fasciola frontalis Traahue

Centunculus p.c. Et ringe oc besmittet klæde som stold Suenne viske medt

Corona p. p. Krandz

Sertum Idem

Diadema p. p. Konnings krone

Tunica talaris Kiortel sid ned paa skoen

Ephestris Klæde som haffues vden paa harnisk

Diplois Dobbel mantel

Mundus mulieris Quinde skrud

Saraballa Side oc vide kleder

Amphimalla Klede som er løyen inden oc vden

Stragulum Offuer bredzle offuer teckelse

Cultus Prydning

Lacerna Bremit mañe kappe

Trabea p. c. Koñinge kleder
Regilla veſtis Idem
Ralla Tynt klæde
Exotica veſtis p.c Fremmede vd-
(lendz klæder
Theriſtrum Sommer klæder
Crepitulum p. c. Løff bennick ſom
(erende medt hengde løff
Inauris Ørering oc øreguld
Monile p.p. Kæde halsband
Mutenula p. c. Hals baand
Torques Hals ring
Fibula p. c. Speñe
Armilla Armeſmide
Spinter Aylespeñe knap-
(penol
Lunula p. c. Guld ſpan
Petiſcelio p. c. Braatze
Rica Huiffuel
Chirotheca p.p. Handſke
Manica p. c. Erme
Ocrea p. c. Støffle

Ocrea-

Ocreatus	Støfflit
Calceus p. c.	Sko
Corrigia	Sko tueng
Soccus	Skoo som snøres
	(oc snørkes tilhaabe offuen paa
	(foden
Pero	Idem
Seniponea p. c.	Filt socke
Crepida p. c.	Tofle
Solen	Idem
Calopodium	Træsko
Calo	Idem
Sandalium	Hose som saale er
	(vnder / eller annit saadanne
	(tofler
Cingulum p. c.	Belte
Sona	Idem
Baltheus	Spenger belte
Bulla	Spang
Marsupium	Pung
Crumena p. p.	Idem

Vinculum	Bond
Ligamen p. p.	Binderim
Ligatura p. p.	Idem
Ligula p. c.	Naalrem binne (rem
Anulus p. c.	Ring
Vestiarium	Klædehus der (som klæde gemmis
Scopina p. p.	Klæde quost
Vestis polymita (p. c.	Klæde som veff (uit er met man (ge sølffuer oc er braagit
Monomita p. c.	En skafftit væff
Dimita p. c.	Tuegit skaffte
Trinita p. c.	Treeggeskefftit
Coloria vestes	Som er giort aff (offuermaade god uld
Causia p. c.	Bred hatt
Latus clauus	Rommerske rid (dere klæder
Exomis idis	Ermeløs kiortel
Vestitus comicorum	

Instita

Instita p. c. Løſte næden om (kring quinde kiortle.

DE COLORIBVS

Color	Farffue
Albus	Huid
Niger,	Sort

COLOR.

Venetus p. c.	Fiølſſblaa
Thalaſſicus p. c.	Idem
Indicus p. c.	Mørckeblaa
Glaucus	Graablaa
Ceſius p. c.	Idem
Ceruleus p. c.	Himmelblaa
Cumatilis	Idem
Ater	Kulſort
Liuidus p. c.	Blegſort
Fuſcus	Bleg ſom mor, (mend er.

Aquilus p. c. Idem
Candidus Blanck ſnæ huid
Puniceus p.c. Mørcke rødt eller
(brunt
Purpurens p. c. Mørck rødt
Fuluus Rødegul farffue
Rauus Suorte gul farffue
Luteus Gult ſom ægge
(blome
Flammineus p. c. Idem
Croceus Gult ſaffrøn
Flauus Bleg gult
Candens Gløð haande
(ierns farie
Canus Graa haars farie
Pullus Brun ſuort eller
(iortfarie
Ferrugineus Jern farie
Ruffus Rød
Aquileus Vand farie
Leucopheus p.p. Rød graa
Rutilus Idem/Et eſt per-
(ſonarum.

Ru-

Rubeus	Rød
Ruber	Blod rød
Roſeus	Roſen farie / lijff (farie
Pallidus p. c.	Bleg
Luridus p. c.	Sort bleg eller (død farie
Viridis p. c.	Grøn
Spadiceus vel caſtaneus	Brun
Pheniceus p. c.	Idem
Badius p. c.	Idem
Violaceus p.	Fiole farffue
Murinus p. p.	Muſblaat
Cinereus p. c.	Aſkefarffue
Giluus	Blacker
Cetuſa	Bleghuit
Sandaraca p. c.	Birgerot
Sandyx	Paris røt
Minium	Minne
Chryſocolia	Berge grøn

Sapor Smag

SAPOR.

Dulcis Sød
Suauis Idem./ Suaue
(tamen minus quam Dulce.
Amarus p. p. Beſk
Austerus p. p. Haar ſmag ſom
(ſur Vin
Salſus Saltet
Acetoſus p. p. Edicke ſur
Acidus p. c. Idem
Acerbus Sur ſom vmod
(fruct
Inſipidus p. c. Vanſmagende
Acer Bitter ſom ſyñop
Acutus P. c. Skarp eller bit-
(ter ſom peber
Rancicus p. c. Harſk
Pinguis Feed

DE ODORE, VERUM HOC NOTANdum erit, multa odorum nomina a ſaporibus deduci.

Odor	Luct

ODOR.

Dulcis	Sød luct
Amarus p. p.	Surt eller be- (luct
Acetoſus p. p.	Sur ædicke luct
Putridus p. c.	Ond ſur ilde luc- (tende luct
Fetor	Ond luct
Aromaticus	Kruddit luct
Aroma p. p.	Velluctēde krud- (dit luct
Fragrantia	God luct
Fragrare	At giffue luct (fra ſig
Graueolentia	Ond luct

Rancidus

Randicus odor Harſk luct
Sulphureus odor Breñeſteens luct
Situs Duncken luct
Pedor Fode luct
Hirquus Luct ſom gaar
(vd aff armholen

DE SONO.

[S]onus Liud
Acutus ſonus Skarpt liud
Grauis ſonus Domptliud
Dulci ſonus p.c. Sødliud
Dulciloquiũ p. c. Sødtale
Suauiloquiũ p. c. Idem
Altiſonus Høyliudit
Conſonus Sam̃enliudende
Symphonia Samliud der liu-
(der vel ſammen
Melodia p.p. Sødſang
Euphouia p. p. Sødliud
Vox Røſt

Sermo

Sermo	Tale
Oda	Sang
Cantus	Idem
Cantio	Idem
Cantiuncula	Idem
Concanus	Med liud
Dissonantia	Ond liud / der (icke liuder vel sammen

DE TANGIBILI.

Tangibile p. c.	Det mand kand (føle eller tage paa
Calidus p. c.	Varm
Frigidus	Kaald
Siccus	Tørt
Humidus	Vaat
Durus	Haard
Mollis	Blød eller veeg
Glaber	Skalledt
Hirsutus p. p.	Lødin

Hirtus Idem
Lenis Slæt
Asper Huas
Rarus Tynd
Densus Tyck
Planus Flad
Verrucosus p. p. Vieffn
Tuberosus p. p. Kullit eller knudet
Rectus Ræt
Curuus Krogit
Torus Bøyd
Tortuosus p. p. Ful bøyd

DE DOMO ET EIVS PARTIBVS.

Domus Hus
Domuscula, Domuncula, Synoni(ma sunt.
Domuncio Lidit hus
Domicilium Bolig der som en (lenge haffuer verit vdi

Palatium

Palatium Palatz
Aula Herregaard
Aulicus Hoffmand
Andron Almindelig huſſ
(der mand altid boer oc er vdi
Andronitis p.p. Idem
Gyneceum p.p. Fruerſtuffue huſſ
(ſom quindfolck ere altid vdi
Ginoconitis p.p. Idem
Fundamentum Grundvol
Fundamen p.p. Idem
Veſtibulum p.c. Plan vden for hu
(ſit/forſtuue
Prothyron p.c. Idem
Atrium Forſtue
Porticus p.c. Skiul betegt ſpat-
(zere vey
Cryptoporticus Saadan gang vn-
(p.c. (det iorden er
det ellers vel betept er der ſualt
vdi/ ſom mand gerne gaar vdi.

Paries	Veg
Angulus p.c.	Vraa
Ianua p. c.	Huſſdør indgang
Oſtium	Dør
Fores	Dør ſom vden til (opladis
Valuæ	Dubbel dør
Poſticum p. p.	Bagdør
Poſtes	Dørtræ
Antipagmenta	Dørre prydning
Antæ arum	Døre liſter
Cardo	Stabel
Planula p. c.	Dørrehengſle
Limen	Dørreterſkill
Superliminare p.p.	Offuer terſkild
Sera	Laas
Peſſulus p. c.	Laaſedrau eller (bom
Clauis	Nøgel
Clauus	Søm
Repagulum p.c.	Stenger at ſette (for døre

Repages

Repages p. p. Idem
Obex Idem
Pauimentum Gulff
Lapis liminaris Sten ſom ligger
(for dørrene
Columna Støtte
Epiſtylium Knap offuen paa
(pelleren
Spira Foden eller grun-
(den vnder peleren
Baſis Idem
Camera p.c. Kammer
Coſtudo Idem
Fornix Idem
Cauedium Skur
Triclinium Saal
Conclaue p. p. Lønlig kammer
(eller bag herbere
Cubiculum p. c. Slaapkammer
Tablinum p.p. Kammer ſcriffue
(kammer

Cellarium	Kellere
Cella vinaria	Vinkellere
Cella farinaria	Melkeller
Cellacaſearia	Oſte kammer
Cella panaria	Brød kammer
Stabulum p.c.	Staal
Equile p. p.	Heſte ſtaal ſom (heſte ſtaar
Bouile p. p.	Fæhus
Ouile p. p.	Faarehus
Caprile p. p.	Gedhus
Hara	Suinſti
H pogeum p.p.	Rum vnder ior- (den dyff kellere
Tugurium	Hiurde hus
Caſo	Idem
Caſula	Idem
Latrina p. p.	Hemeligt hus
Penetrale p.p.	Innerſte rum i (huſit

Promptuarium, vel cella

Promptuaria	Spiſekammer

Aulariũ

Aularium Fulehus
Chenopoſcium Gaaſehus
Ornotrophiũ p p Hønſehus
Lignile p. p. Vidt hus
Pauimentum teſ(ſalatum Gulff ſom lagt er medt fire kante (aſtrag
Verſura p.p. Hiørne

DE ASCENSV. TECTO.

Scala Stiye
Scalearum Trappe
Gradus Trappe/trin/ el(ler træ i ſtiyer
Cochlea p. c. Vindelſten
Cochleum p.c. Idem
Cancelli Sprinckel eller (verk giord aff iern inden for vinduen

Clatrum	Idem
Pertica	Lang recki som (gørs paa stilninger eller paa bro- er at mand icke skal falle vdenforre.
Peribolus	Idem
Tignus	Sparre
Tignum	Idem
Trabs	Bielke
Contignatio	Det offuen paa (bielkene er lofft eller sal
Solarium	Idem
Ceuaculum p.c.	Idem
Rudus	Astra
Procestrium	Gang eller suale (vden forquisten
Pregula p.c.	Suale quist
Tectum	Tag
Transtra	Tuerbielke som (ligger tuert offuer husit
Tigillum	Lagte
Tegula p.c.	Tagtegel eller an- (nit som teckis med

Imbrex — Hultegel
Imbricium — Idem
Scandula p. c. — Tagspan
Stillicidium — Drøp
Canalis p. p. — Rænne
Fastigium — Gaaul
Frontispicium — Idem
Laquearium — It beprydit gulff
(som er lagt med fiele
Culmen — Halm tag
Rima — Reffuel
Scansile p. c. — Der mand kan
(klyffue op med/ stie eller trape
Asser — Bræde
Impluuium — Vindue som er
(paa tagit
Menianum — Hoffmodig karnap
Podien — Idem
Suggrundia — Den delen aff ta-
(git som henger vden for husit

DE HYBERNACULO.

Hypocaustum	Stuffue
Hybernaculum	Idem
Vaporarium	Idem
Candelabrum p.c.	Liusestage
Candela p.p.	Lius
Lucerna	Idem
Lampas	Lampe
Ellychenium	Vege i liussit
Laterna	Lycte
Munetorium	Liuse sax
Vmbraculum	Skiul eller skygge
Fornax	Ogn
Fornacula	Liden ogn
Caminus p. p.	Skorstē eller ogn
Mensa	Bord
Trapeza p. p.	Idem
Fenestra	Vinnue
Specularia	Glaruinnue
Scopæ arum	Kost

Sedile

Sedile p.p. — Sæde
Scamnum — Benk eller scamel
Sella — Stol
Sellula — Liden stol
Scabellum — Fode skammel
Suppodaneum — Idem
Podium — Karnap
Paxillus — pind
Riſcus — Skaffue
Grabatus p.p. — Seng til at ſaaffue vdi
Penicillus — Viſk til at ſtryge nogit rent med
Pixis — Bøſſe til at haffue vrter eller annit ſaadant i
Calefacere — At verme

DE CVLINA.

Culina p.p. — Stegerſſ
Cocus — Kock

Ingnitas

Latin	Danish
Ingnitabulum	Fyrtyg
Fomes	Tynder eller an- (nit som snart brenne kand
Calybs	Fyriern
Silex	Flintesteen
Sulphurata p. p.	Suaffuel sticke
Lignum	Ved
Focus	Ildsted
Cinis	Aske
Fauilla	Falaske
Scintilla	Gnist
Torris	Gløed eller brand
Titio	Vdslugt brand
Carbo	Kull
Pruna	Gløed
Follis	Pustere
Suffitor p. p.	Den som blæs (med munnen
Bacillus	Ild sked
Furcina	Mad forck
Pruniceps p. c.	Ild tang
Ahenum p. p.	Kiæl

Olla

Olla
Cucuma p. c.
Cacabus p. c.
Lebes
Ollula
Operculum
Tripes
Chytrapus p. c.
Sartago p. p.
Frixorium
Cratis
Craticula
Veru
Tudicula
Mortarium
Pistillum
Tyrocnestis
Abacus p. c.
(opret
Manticular

Olla Gryde
Cucuma p. c. Kiel eller gryde
Cacabus p. c. Kiel
Lebes Kaaber gryde
Ollula Lyden gryde
Operculum Log
Tripes Trifod
Chytrapus p. c. Idem eller fode
(panne
Sartago p. p. Stege panne
Frixorium Idem
Cratis Ryſt
Craticula Idem
Veru Bradſped
Tudicula Sleff
Mortarium Mortere
Piſtillum Støder
Tyrocneſtis Riffue iern
Abacus p. c. Bord der ſom
(oprettis paa retter benck
Manticulare p.p. Diſkedug

Orca	Trug ſom mand (ſalter vdi
Colum	Sie
Alueus	Karhuſſ
Sal	Salt
Salinum p. p.	Saltkar
Coquere	Ath kaage
Elixare	At ſiude
Frigere	Stege i panne
Aſſare	At ſtege
Torrere	Idem
Salire	At ſalte
Condire	At berede ma(den med ſalt
Effundere	Vd at øſe
Apponere	Frem at ſætte
Eluere	At ſkølye
Detergere	Aff at ſtryge
Oxis	Edicke krus
Lauatrinæ p.p.	Rænne der vand (oc ſkarn ſlaes vdi
Furca carnaria	Fleſk gaffel

Vrnæ

Vrnarium Der mand ſetter (kædelen paa naar man reder mad/ treffod

Gurtus Olie krucke

Lecythus p. c. Idem

Capſaces p. c. Idem

Theca ſcutelaria Kare kurſſue

DE VASIS ESCA-RIIS ET MENSA-riis.

Epitrapezia Bordz ſkaffer

Quadra Firekant talerken

Orbis Rund talerken

Fuſcunula Gaffel

Apyrorum p.p. Ildpanne

Cochlear p. c. Skee

Cochlearium Idem eller ſke-(dehus

Catinus p. p. Fad

Paropſis	Idem
Patina	Idem
Catillus	Saltzercken
Gabata p. c	Dypt fad
Scutella	Lidit fadt fladt (fadt
Patina p. c.	Dypt fadt
Lanx	Flat fad
Diſcus	Smørdiſk
Circulus menſa-(rius	Bord krantz
Mappa	Borddug
Mantellum	Handklæde
Mantile p. p.	Idem
Muſcarium	Flue koſt
Culter	Kniff
Cultellus	Liden kniff
Ientaculum	Daffuere
Prandium	Midags maltid
Merenda	Afften maaltid
Antecenium	Idem
Cæna	Naduore

Commeſſa-

Commessatio	Coilatze effter (naduoren
Trapezopeus	Bord tienere
Accumbere	At side til bordz
Edere	At æde
Confabulare	At snacke

DE VASIS POTORIIS.

Poculum	Drickekar
Calix	Idem
Vas potorium	Idem
Cyathus p. c.	Drickekar
Paterra p.p.	Skaal
Cantharus p. c.	Kanne
Cyphus	Beggere
Oenophorũ p.c.	Vinkanne
Obba	Bolle
Cratera p.p.	Stort dricke kar (som knabestoffue ere

Crater	Idem
Calix Vitreus	Dricke glas
Vitrum vinariũ	Dricke glas at (dricke vin aff
Vter	Flaske
Cullulus	Dricke krus som (er giort aff læer
Pocillum	Lidit drickekar
Phiala	Credentze kar

❧ DE PENORE.

Penuarium, Pe(nuaria, cella	Spisekammer
Penus	Fetalye
Alimonia	Føde
Alimentum	Idem
Cibus	Mad
Succidia	Reff stycke
Lardum	Flæsk
Perna	Bøste
Petaso p. c.	Boffstycke eller (Crebbensper

Peta-

Petasunculus	Idem
Farcimen p. p.	Pølse
Lucanica p.c.	Metister
Botulus p.c.	Idem
Apexabo	Blod pølse
Tomaculum	Leffuer pølse
Syncipur p. c.	Suinehoffuit
Carnarium	Kødhus
Caro	Kød

✤ CARO.

Bubula p. c.	Nøde kød
Bou na p. p.	Idem
Vitulina p. p.	Kalle kiød
Ouina p. p.	Faare kiød
Agnina p. p.	Lamme kiød
Veruec ia p.p.	Vedre kiød
Caprina p. p.	Gede kiød
Ferina p. p.	Vilbrad
Assa	Stegt kiød

Elixa	Sødet kiød
Frixa	Stegt kiød
Iurulenta	Kiød med ſød
Lacticinia	Milck mad
Lac	Milck
Coloſtrum	Raa milck
Butyrum p. c.	Smør
Caſeus	Oſt

CASEVS.

Muſteus p. c.	Ferſk oſt
Bubulus	Oſt aff komilck
Ouillus	Faare oſt
Caprinus	Gede oſt
Iuſcum	Søbe
Iuſculum p. c.	Idem
Ouum	Æg
Vitellus	Blome
Albumen	Det huide i ægit
Putamen p. p.	Skaal
Oua elixa	Sødne æg

Oua

Oua frixa · Panneſtegt æg
Embamma Det mand ple=
(yer at døppe vdi ſom er ſenop
(eller andit ſaadant
Salſamentum Saltid mad
(kiød eller fiſk
Salſilago p. p. Salt lage eller
(ſalt vand
Salſugo p. p. Idem
Muria Smult feet ſom
(kogis med
Salgama p. c. Det ſom ſyltid
(er eble pærer eller annit ſaadant
Ius Sød
Puls Grød
Pulmentum Idem
Paſtillus Knyple klodt
(ſom brugis i ſød
Minutal p.p. Kaal moeſſ
Frictella Panne bagit
(kleynit eller annit

Oblonium Sul
Pappa Barnemad
Scriblita p.p. Kleynit eller
(krumme kager
Offa Mølye

OFFA.

Vinaria Vinſoppe
Cereuiſiaria Ølſoppe
Aquaria Vandſoppe
Cactaria Milckſoppe
Caſearia Oſtſoppe
Ouata Egge ſoppe
Amigdalina p. c. Mandel ſoppe
Oleum Olie
Oliuum Bomolie
Serum Valle
Serum butyrũ Kærne milck
Coagulum p. c. Løbbe
Mel Honning
Fauus Honninges kage
(ſaadan ſom i ſtocken er Ace-

Acetarium	Salat
Cupedia	Læcker mad kre- (ſelig mad
Cupes	Idem
Fruſtrum	Stycke
Fruſtulum	Lidit ſtycke
Bucca p. c.	Bid
Buccella	Idem
Bolus	Idem
Porcus troianus	En fylt gris
Panis butyratus	Smørmad
Sinapium	Senop
Artocrea	Poſtey
Polenta	Vælling
Siramenta	Vel ſmagende (retter
Caro ſuilla	Suinkiød
Epulum p. c.	Geſtbud
Epulæ arum	Allehaande
Ferculum p. c.	En ret
Gelu in patina	Galrey

Piſces

Piſces conglaciati Galrey fiſk
Liquatum p. p. Smult fet
Liquamen p. p. Jdem
Piſcis Fiſk
Elixi piſces Sødne fiſk
Aſſi piſces Stegter fiſk
Tuceta p. p. poſtey, vt quidam volunt
Inteſtina Kallun

DE PISTRINA.

Priſtina p. p. Bagere hus
Ariocopus p. c. Bagere
Piſtor Jdem
Furnus Bage on
Prefurnium Onſinund
Infunibulum Røgpibe ſkorſtē
Fumarium Jdem
Fumus p. p. Røg
Rutabulum p. c. Gløð rage
Infurnibulū p. c. Griſle at ſette (b.ød i ognen med

Alueo-

Alueolus pasto- (rius p. c. — Deyn tru
Panarium — Brødkurffue
Cribrum — Saald eller sict
Cribum farina- (rium — Meel sict
Cribrum setaceũ — Haarsict
Subcerniculum — Sict
Cribrum polli- (narium — Grande sict el- (ler sictedug
Cribrum excus- (sorium — Groffue sict
Panis — Brød

PANIS.

Domesticus — Hiemebagit brød
Siligineus p. c. — Rubrød
Triticius — Huedebrød
Hordeaceus — Bygbrød
Secundarius — Spise brød eller (groffue brød

Cibarius	Idem
Fermentatus p.p.	Brød som er vel (surdey vdi
Azimus p.c.	Vsurit brød
Rubidus p. c.	Tuebagit brød (eller kauring
Nauticus p.c.	Skiffs brød
Pityrius	Saadefult brød
Furfureus	Idem
Subcinericius	Brød bagit vn (der asken
Auenaceus	haffrebrød
Spira	Kringle
Simila p. c.	Simle
Collyrida p. c.	Tynd kage eller (pannekage
Torta	Idem

Dulciarius panis Lecker bagit (brød/ saa som haanings kager/ peffuer kager/ oc annet saadant

Libum	Alle haande mad
Placenta	Kage bagit aff (sød milck oc honig

Laganum p. c.	Klenits kage
Artolaganũ p.c.	Klenit
Tyrolaganũ p.c.	Ostekage
Artoptesia	Krumme kage
Maza panis	haanings kage
Crustum	Skorpe som er (vden paa brødit
Crustulum	Idem
Mica	Smulle

DE CELLA.

Cella	Kellere
Caupona p. p.	Vintepper
Oenopolium	Vinkellere
Apotheca p. p.	Idem
Potus	Drick
Sicera	Saadan drick (som mand bliffuer drucken aff
Dolium p. c.	Vinfad
Tonna	Tynne

Cupa	Bolle
Epiſtomium	Tap med hane (udi
Fiſtula p. c.	Idem / pibe
Infundibulũ p.c.	Tratte
Spina	Tap
Pocillator p. p.	Skenkere
Vinum	Vin

VINVM.

Renenſe	Rynſk vin
Apianum p. p.	Muſcatelle vin
Maluatium p. c.	Malmerſie
Creticum p. c.	Idem
Romanum p.p.	Romanij
Vetulum p.c.	Gammild vin
Recens	Nyt vin
Muſtum	Muſt
Merum	Reen vin
Dilutum p.p.	Vandblandet vin
Defecatum p.p.	Klart eller ſkert (vin

Album

Album	Blanck vin
Rubrum	Rød vin
Plenum	Sterck vin
Austerum p. p.	Surt eller hart (vin
Sapa	Sød vin
Defrutum p.p.	Idem
Pyratium p. c.	Pere most
Pomatium	æblemost
Mulsum	Vin bemengt (med honing eller sucker saa som (klaret er
Melicratum p.c.	Idem
Hydromeli p. c.	Melske
Aqua mulsa	Idem
Flocces	Vinberme
Vinaceæ	Idem
Cereuisia	Øll
Cithus	Idem
Mucor	Mulit

Deuteria p. c. Skylle vin der
(vinberne skyllies med vand
siden vinend er fra løbben/ skencke vin

Lora Idem
Vinum secundarium Idem
Vappa Fo. skalit vin
Infundere Jat skencke
Pocillator Skenkere
Pocillatrix Skenskerske
Bibere At dricke
Titubare At raffue
Inebriari At bliffue druckē

DE BALNEO.

Balneum p. c. Bad
Thermæ Varm bad
Sudatorium Suede bad
Spoliatorium Aff klæde hus
(stuffue som mand klæder sig
(aff vdi

Apo-

Apodyterium	Idem
Capſarius	Klæde voctere
Piſcina p.p.	Fiſkevand eller (dam
Aqua	Vand
Calida aqua	Varmt vand
Frigida aqua	Kalt vand
Lixinium	Lud
Smigma	Seffue
Spongia	Suomp
Tophus	Riffue ſteen
Nouacula p. c.	Rage kniff
Forpex	Sax
Piliolum p. c.	Bade hat
Perizoma p.p	Badekoſt
Linteum	Lagen
Sudarium	Suede dug
Balneator	Baſtue karl
Frictor	Den ſom klaar
Mediaſtenus p.p.	Bade knect
Lauare	At tou

Sudare	At ſuediſſ
Fricare	At klaa / riſſue

❧ DE VASIS AQVATICIS.

Hidria p. c.	Vandkar
Ahenum	Kedel
Malluuium p. c.	Hand becken
Trulleum p. c.	Idem
Pelluuium	Fod becken
Pollubrum p. c.	Idem becken
Lutrum	Vand trug
Solium	Pald
Peluis	Becken
Sipho	Vand ſpøyte
Siphunulus	Liden ſpøyte / (bøſſe
Vrceus p. c.	Spand
Vrceolus	Idem
Orca	Saa
Fidelia	Potte aff leer

Naſi.

Nasiterna	Vand kar med (greffue
Conca	Trug
Alueus p. c.	Idem
Alueolus	Lidit trug
Matula	Pisse becken
Matella, Matel-(lio, Scaphium	Idem
Puteus	Brynd
Antlia	Vand spand el-(ler øsekar
Vrna	Idem
Situla p. c.	Idem
Modiolus p. c.	Firekant [vand (spand
Antlare	At øse
Trochlea p. c.	Block
Catena p. p.	Kede
Crater	Trug
Aqualiticus p. c.	Suine trug
Lagena p. p.	Flaske eller leyel

DE CVBICVLO.

Cubiculum p. c. Slaape kammer
Cubile Seng
Lectus Idem
Fulcra Bulster
Sponda Træseng
Culcitra p c. Underbulster
Stragulum p. c. Teken
Gausape p. c. Raggit klede
(saa som ryi eller annit saadant
Ceruical p. p. Pude
Puluinar p. p. Dyne
Tapes Teppet
Tapetum p. p. Idem
Lodex Lagen
Linteamen p. p. Idem
Puluillus Høynde
Auleum p.p. Dræt
Peripetasma Idem
Peristroma p.p. Idem
Matta Maate

Cortina

Cortina p.p.	Sparlagen
Lectica p. p.	Raaſſbaar ſom (heſte bere
Scrinium p. c.	Skrin
Arca	Kiſte
Arcula p. c.	Idem
Capſa	Skab
Capſula p. c.	Lidit ſkab
Capſa veſtiaria	Klede ſkab
Ciſta	Kiſte
Ciſtula p. c.	Ledicke
Ciſtella	Idem
Bulga	Vetzſke
Mantica p. c.	Skindſeck
Loculus p. c.	Pung eller penin (ge ſeck
Speculum p. c.	Spyiel
Pectten	Kaam
Tomentum	Klede flock eller (Coffuerſkere flock

DE AROMATIBVS.

Aroma p. c. Vel luctende vrter
Saccarum p. c. Sucker
Cynamomũ p. p. Kanelbarck
Cariophylum Nellicke
Gingiber p. c. Ingefær
Zinziber p. c. Idem
Piper Peffuer
Crocum Saffran
Nux myriſtica Muſkat
Macis Muſkateblom̃er
Mel arundinis Sucker kandij
Muſcus Deſmer
Cardamomum Karde mumme
(p p.
Calamus aromaticus p. c. calamus
Coriandram Koriander
Thus Røgelſe
Mirrha Mirre
Opobalſamũ p.c. Balſam

Campo-

Campora p. c. Kamfer
Alo p. c. Alou
Lauribacca Laffuerber
Galanga Galiga
Zeduaria p.c. Sedeuer
Laurinum p. c. Laffuer olye
Petrolium p. c. Peterolye
Alabastrum Smørryebøsse
Myrothecium Idem
Narthecium Krydde bøsse
Macropiper Lang peber
Amomum p.p. Rosen aff Hierico

DE BIBLIO- THECA.

Bibliotheca p.p. Bogehus
Libraria p. c. Idem/ Liberi
Armarium Bogekiste eller (skab
Foruli Idem

Liber Bog
Codex Idem
Volumen p.p. Storbog

CODEX.

Accepti Indtectz bog
Expensi Vdgifftz bog
Diarium Register som
(scriffues vdi det sō daglige skeer
Historia Krønicke
Annales p. p. Aars bog
Chyrographum Hand skrifft
p. c.
Syngraphū p.c. Vidnisbreff med
(haanden giffuen
Idiographum p.c. Scrifft med en
(haand screffuen
Protocollū pro= Scrifft sō først
(iect. (beramēs eller vd kastis
Exemplar Effter syn
Apocha p. c. Quittantz

Anto=

Antopocha p.c. Bekennelse breff
Epistola p. c. Sende breff
Litera p. c. Idem
Epistolium Lidit breff
Breuis Stackit breff
Breue Idem
Diploma p. p. Priuilege breff
(eller bulle
Tabellarius Breff dragere
Tabularius Den som register
(oc regenskaff haaller ferdigt
Abacus p. c. Regnebrede
Regula p. c. Lineal
Calamus p.c. Scriffue penne
Penna Idem
Calamarium Pennehus
Pennarium Idem
Atramentum Bleck
Atramentarium Bleck horn
Cultellus scrip- Penne kniff
(torius

Latin	Danish
Sigillum	Signet
Signatorium an=(nulus	Signetes ring
Charta	Papir
Papyrus p. p.	Idem
Chartophilatium	Breff kiste
Membrana p.p.	Perment
Pergamentū p.p.	Idem
Scheda feddel	Løst blad
Pugillaris p. p.	Hand tafle
Graphium	Scriff stil
Stilus	Idem
Calculus p. c.	Regnepening
Ratio	Regenskaff
Creta	Kride
Cæra	Vox
Album	Tafle der naffn (scriffues vdi
Pictacium	Idem
Tabula p. c.	Tafle
Tabella	Idem
Pagina p. c.	Blad

Pagella

Pagella	Idem
Semipagina p. c.	Halfft blad
Verſus	Raad eller linye
Linea p. c.	Idem
Pluteus p. c.	Scriffue brede
Enchiridion p. c.	Hand baag
Litera p. c.	Bogſtaff
Liber collectane- (corum	Papiers bog
Scholium	Liden vdtydning
Homelia p. c.	Sermo talle
Tomus	It ſtycke aff en (bog
Dialogus p. c.	Diſputads eller en talere (tal der flere /
Apologeticus p. c.	Forſuarelſes (bog
Panegyricus p. c.	Priſe bog
Pareneticus p. c.	Formanelſe bog
Pareneſis p. c.	Formanelſe

Liber dedascoli- Lerdoms bog
(cus p. c.
Liber protrepti- Bog som vnder-
(cus p. c. (uiser oc raader
(til naagit
Poema p. p. Dict
Poesis p. p. Idem
Carmen Verss
Expositio Vdtydning
Fabula p. c. Fabel løstig dict
Apologus p. c. Fabel der mand
(tal om it grumt diur
Commentaria Liden forklaring
Graphiaria theca Scrifftøy
Graphiarium Idem
Scribere At scriffue
Legere At lese
Calculare At regne
Cancellare Idem
Signare literas At beseyle breffue
Resignare literas At opbryde
(breffue
Empo-

Emporetica charta Kremer papir som icke duer at scriffue paa

DE LVDIS.

Ludus Leg
Ludius p. c. Den som speler (med skemt oc geckerij
Ludio p. c. Idem
Ioculator p.p. Idem/ spellemād
Histrio p. c. Den som speler (med mange hande busseri oc skemt oc hermer effter andre
Ars histrionica p.c. Saadan konst (at en kan vel skemte oc herme (effter en anden
Luctari At brydis eller (kempis
Luctatio Kempning ath (kempis eller brydis
Palerstra Idem/ ficte bane

Paleſtricum p. c. Kempe bane
Paleſtrita p. c. Den ſom brydis
(med en anden
Colluſor p. p. Lege broder
Alea p. c. Vaartaffuel
Teſſara p. c Terning
Talus Idem
Taxillus Idem
Iactus Kaſt
Orbiculus alea- Bricke
(torius
Alueus p. c. Vaartaffuels
(Tabula alentoria (brede
Ludus latruncu- Skaffte taffuel
(larius
Tabula latrun- Brede med ſkaff-
(cularia (taffuels fiel
Pila Bold
Globulus p. c. Klode
Chartula luſoria Kaarten ſpil
p. c.
Trochus Keyle

Turbo Idem
Spheromachia Spil eller leg
(som legis med kastebold
Agonista Kempe
Daratismus hastarum dimicatio
Kempning som sker med stenger
(eller sperstage
Conus Keyle
Spheristerium Platz der som
(mand offuer mangehonde spel
vdi med kastebold oc an̄it saadā̄t
Hippodromus p. c. Rennebane

DE LANIFICIO.

Textor Veffuere
Textrix Veffuerske
Colus Rock
Pensa Vlle tote eller
(lijn totte som bindis vid rocken
(oc spinnis aff

Fusus	Tuinne teen
Verticulum	Rindel
Spondylus p. c.	Idem
Verticillus	Idem
Rhombus	Spinnehiul
Girgillus	Garnuinne
Glomus	Garn nygle
Filum	Traad
Stamen	Veff
Tegmen	Vaarp
Subtegmen	Idem
Licium p. c.	Veff sølffue
Liciatorium	Slag bor
Trilix	Tre skefftid veff
Radius	Veff sked
Nauicula p. c.	Idem
Pecten	Klede kom
Panus	Spole
Panula p. c.	Idem
Lana	Vld
Linum	Lijn

Canabis vel Canabū p.c. Hamp

Gossi-

Goſſipium	Bom vld
Stuppa	Lin blaar
Vellus	Vlle fæt
Succida p. c.	Vld ſom førſt (aff ſaarne klipt er
Feſtuca p. p.	Skeffue aff hør (eller hamp
Quallus	Vlle kurff
Quaſillus'	Idem
Calathus p. c.	Idem
Acus	Naal
Acicula	Knappe naal
Digitale p. p.	Fingerbøl
Forfex	Ciſere
Nere	At ſpinne
Sarcire	At ſy
Texere	At veffue

DE ARMAMENTARIO.

Armæ

Armamentari-(um	Harniſke kam̃er
Arma	Vaaben
Galea	Hielm
Caſſis	Idem
Criſta	Keylebuſk
Buccula p. c.	Hellim
Torax	Traae
Humerale p. p.	halſſring
Brachialia	Armſkinner
Lorica p. p.	Pantzer
Clypeus p. c.	Lang ſkiold
Scutum	Stackit ſkiold
Haſta	Glauen
Haſtile	Skafft
Cuſpis	Od
Lancea p. p.	Spiud
Gladius	Suerd
Enſis	Idem
Enſiculus p. c.	Idem
Spata	Langt ſuerd
Rhomphea p. c.	Idem

Semi-

Semiſpata	ſtackid ſuerd
Capulus p. c.	Hand fong hielt
Acies p. c.	Eggit
Mucro	Od ſpiud
Pugio p. c.	Daggert
Vagena p.p.	Suerballe
Venabulum p.c.	Suinſpiud ſtaff (ſuerd
Claua	Kiølue
Arcus	Bue
Spiculum p. c.	Skud eller ſtackit ſpiud
Chorda	Suerd belte
Pharetra p. c.	Kogger
Corithi p. p.	Boge ſeck
Funda	Slynge
Bombarda	Bøſſe
Serpentina p.p.	Slange
Spherula p. c.	Lodt
Puluis	Puluer
Ellychnium	Lunte

Arcubaliſta Arm bue
Pilum Pil eller ſkud ſō
(med henderne kaſtis eller ſkyds
Sariſſa Lange ſpetze
Pyrobolus p.c. Fyrpil eller fyr-
(bold
Phalanga Glauen
Tragula Idem
Contus ſterck ſtage eller
(ſtang
Phanlangarius Som fører gla-
(uen
Baliſta Arbyrſt eller en
(haande bue ſom kunde ſkiudes
(ſtene oc ſtore ſkud med
Machera p.p. Lang kniff ſom
(ſkarp er oc duffuer baade til at
(hugge oc ſkere medt
Sica Lidit ſuerd ſom
(mand pleger at haffue gierne
(hoſſ ſeg eller teſack
Telum Skodt

Sagitta	Bue skud pil el- (ler spade
Pelta	Bøcklere
Ancyle p. p.	Liden skiold
Parma	Idem
Parmula p. c.	Idem
Suges	Stage/ stacke
Bellum	Orloff
Prælium	Strid
Pugna	Kamp/ slag
Duelium	Krig/ tuedregt
Certamen p.p.	Kamp
Conflictus	Slagtning
Exercitus p. c.	Her
Expeditio p. c.	Herre ferdt
Castra	Legre
Tentorium	Tiel
Miles	Krigsmand
Dimicare	At ficte
Bipennis	Hellebordc
Iaculum p. c.	Skud/

Equile p. p.	Heſte ſtaal
Stabularius	Staaldreng
Equiſo p. c.	Heſte temmere
Equus	Heſt
Cantherius	Gild heſt
Succurſor	Den ſō ber hart
Succurſarius	Jdem
Veredus p. p.	Snar heſt
Præſepe p. p.	Krubbe
Fænum	Hø
Cordum	Høſt hø
Stramen	Halm
Stramentum]	Strøelſe
Furcilla	Strøgaffel
Fenile p. p.	Hø lade
Auena p. p.	Haffre
Culeus p.c.	Seck
Saccus	Jdem
Capiſtrum	Grime
Paſtomis p. c.	Bed

Frenum

Frenum	Betzel
Frontale p. p.	Hoffuittøy
Quod ad frontem ponitur	
Habenæ p. p.	Tøyel
Lorum	Rem
Ephippium p c.	Sadel
Sella	Idem
Stapedes p. c.	Sti bøyel
Stratum	Sadel klede
Phaleræ p. c.	Hengil tyg
Cingula p.c.	Sadel gior
Antilena p. p.	Føre tøy eller (forsegle
Postilena p. c.	Hengeltøy eller (bag segle
Vngula p. c.	Heste hoff
Calx ferratus	Heste sko
Helcium p.c	Sele
Calcar	Spore
Pecten	Kam
Strigil	Skrabe

Equitare At ride
Lupatum p. p. Skarpt bid

❦ DE VRBE.

Ciuitas p. c. Stad
Vrbs Faſt ſtad
Oppidum p. c. Stad
Oppidulum p. c. Liden ſtad
Murus Stadz mur
Mænia p. c. Idem
Agger Vold
Vallum Plancker ſtacke-
(ter eller buluerck
Munimentum Befeſtning
Munitio p. c. Idem
Caſtrum Idem
Caſtellum Liden feſtning
Porta Port
Turris Taarn
Specula p. c. Kure taarn
Propugnaculum p. c. Buluerck

Pinna

Pinna — Offuerste knap
(paa muren
Pomerium p.c. — Slet plan vd
(med stadzmuren
Fossa — Graff
Maceria p. c. — Løff mur foru-
(den kalck
Suburbium p.c. — Forstad
Pons — Bro
Pensiles chlatri p.c. — Henginde vern
Vicus — Strede
Platea p. p. — Stor gade
Angiportus — Sneffuer gade
Area p. c. — Platz
Campus — Vid platz eller
Edes — Huss / (Marck
Lithostratū p.p. — Steen gade
Arx — Slot
Carcer — Fonge hus
Ergastulum p. c. — Fengsel der som
(fanger holles til sleberi oc treldō

Prætorium	Rette hus
Tribunal p. p.	Domstol
Consistorium	Raad hus
Forum	Torffue

FORVM.

Piscarium	Fiske torffue
Pomarium	Torff som lecker
(kost er falt paa/ Eble oc perer	
Frumentarium	Korn torffue
Lignarium	Vede torffue
Vinarium	Vin torffue
Fenarium	Hø torffue
Olitorium	Kaal torffue
Carnarium	Kiødt torffue
Laniena p. p.	Slactere hus
Macellum	Spiss marcket
(der som Edinde vare selies	
Speciarius vicus	Krudde gade
Mercatus p. p.	Marckidz stad (eller platz
Emporium	Idem

Cupe-

Cupedinarium Der som lecker
(eller kresin mad er fa*a*
Popina p. p. Obenbare eller
(huermandz køcken
Cenodochiū p.p. Hospital
Diuersorium p.p. Obenbare geste
(herbere
Pandochium p.p. Geste huss
Taberna Kruer
Erarium p. c. Dresel kam̄er
Gymnasium p.c. Oue plane eller
(Øffue bane
Senaculum Rod stuffue
Theatrum p. p. Skyde platz el-
(ler dantze huss
Lex Laaw
Priuilegium p.c. Preffuelege
Ius Ret
Ius naturale Naturlig ret
Plebiscitum p.p. Meninge mādz
(beslutning eller stadfestning

Ius municipale Stadz laaw
Scitum Stede
Forica p. c. Allmindeligt
(mag hemmeligt hus
Cloaca p p. Skarn put/eller
(ſkarn renne der vrenhed bort
(flyder vdi
Latrina p.p. Hemmelig hus
Scaphinum p.c. Skide bytte
Anitergium p. c. Arſuiſk
Stercus Dreck
Excermentum Idem
Cacare At ſkide
Excernere Idem

✲ DE TEMPLO.

Templum Kircke
Phanum Idem
Delubrum p.c. Idem
Baſilica p. c. Idem/eller huer
(wandz hus

Sacer

Sacer locus	Helligt rum
Sanctuarium	Idem
Propiciatorium (p. p.	Rum der som (gud dyrkis vdi
Sacrarium p.c.	Sakersti
Sacellum	Kappel
Ara	Alter
Altare	Idem
Holocaustum	Røgelse
Hostia	Offer
Sacrificium	Idem
Victima p. c.	Offer
Oblatio	Idem
Libamentum	Idem
Oraculum p. c.	Gudz tale
Cæreus	Voxliuss
Imago p. p.	Billede
Statua p. c.	Idem
Suggestus	Predicke stol
Suggestum	Idem
Pulpitum p.p.	Idem

Bap=

Baptisterium Funt
Campana p. p. Klocke
Eramentum Idem
Rophalum p.c. Klocke knebel
Clipalum Idem
Tintinnabulũ p.c. Liden klocke
Palla altaris Alter kleder
Cemiterium p. c. Kircke gaar
Peliandrum Ith rum som
(mange graffuer ere vdi
Propyleum p. c. Vogn hus
Funus Lig
Sepulchrum Graff
Tumulus p.c. Idem
Sarcophagus p.c. Idem
Tumba Idem
Mansoleum p.p. Kostelig graff
Monimentum Graff eller an-
(nit som lerer ihu at komme
(huad skedt er
Feralis pompa Det praal som
(p. p. (sker i begraffning

Exequiæ

Exequiæ Idem
Feretrum p. c. Lig baar
Capulus p. c. Idem
Libitina p.p. Idem / eller be-
(graffnings rede
Apyrotum p.p. Kolpanne
Hierotheca p.p. Sacramente kar
Lichnus pensi- Hengende liuse
(lis p.c. (krune
Subsellia templaria Kircke stole
Pictura p. p. Malning
Turibulum p.c. Røgelse kar
Acerra, Arcula, Idem
(turaria,
Sacræ reliquiæ Helligdome
Aspergillum Stencke kar
Aqua lustraris p.p. Viye vand
Preces horariæ Tide bønner
Liber horarium Der saadanne
(præcum (bøñer staar vdi
Ciborium Cibur

Epitaphium	Offuer ſcrifft (paa lig ſtene
Ceremoniæ ſe-(pulchrales	Begraffuelſis (ſeder
Cæraferariũ p.c.	Voxliuſe ſtage
Cæraſetarius	Den ſom bær (voxlius

DE VARIARVM OFFICINARVM inſtrumentis.

Officina p.p.	Verckſted
Ergaſterium	Idem
Fabrica p.c.	Idem
Inſtrumentum	Redſkaff
Repoſetorium	Det ſted ſom (gemmes allehaande vdi
Forceps	Taang
Forfex	Vldſax
Forficula	Liden ſax
Forpex	Siſere

Incus

Incus	Smede sted
Malleus p. c.	Hammer
Malleolus	Liden hammer
Lima	Fil
Securis p. p.	Øxe.
Securicula p. c.	Liden øxe
Bipennis	Øxe eller ammit (som tueæggit er
Ascia p. c.	Timmer øxe
Asciola p. c.	Tenxle
Securis tectonica	Idem
Serra p. c.	Sau
Serrula p. c.	Liden sau
Runcina p. p.	Groff sau
Circinus p. c.	Circkel
Dolabrum p. c.	Høffuel
Dolabella	Idem
Planula	Slet høffuel
Asser	Brede
Assis	Idem

Scalprum	Grøffue iern el-
	(ler ſkaffue iern
Scapellum	Idem
Scobs	Filſpaan/ ſaffue
	(ſpaan eller annit ſaadant
Terebrum vel	Naffuer
(terebra p. c.	
Terebellum	Liden naffuer
Commiſſura p.p.	Skarffning el-
	(ler ſammen felning
Fiſſura p. p.	Reffue
Cælum	Graffue iern
Celtes	Idem
Perpendiculum	Murre meſters
	(lod
Thrulla	Murſked
Subula p. c.	Syel
Tornus	Suarffue iern
Cuneus	Vegge
Norma	Ryctesſnor
Linea p. c.	Rette ſnøre
Amuſſis	Vand mercke el-
(ler rette ſnøre	

Cau-

Cauterium & Jern som bren-
Crudicula p. c. (nis mercke med
(eller brynde
Trochea Skrue
Ergata p. c. Vind
Fistuca p. p. Ramme som mand
(slar pele nid med/eller buck som
mand støder stenbro ieffn med
Fistucatio Pelning
Geranium p. c. Vind som driff-
(uis der hiul løffuer vdi
Tympanum p.c. Idem
Harpa Baatz hage som
(mand sancker nogit op aff
(vannit med
Harpago p. p. Søgere
Circus Trind bond
Anticorium Skød skind
Prælum Persse tunge
Radula p. c. Skaffue iern

Vectis Jernſtang der (mand løffter eller vender nogit med ſom tungt er/eller ſaa ſtang

DE RVRE.

Rus	Landby
Campus	Slet marck
Mons	Bierg
Monticulus p.c.	Lidit bierg
Monticellus	Idem
Collis	Høye backe
Vallis	Dal
Conuallis	Inne luct dal ſõ (bierg ligger paa alle ſider om (kring
Promontorium	Haffz klippe
Silua	Skou
Nemus	Lyſtig marck/eller lyſtig ſkou
Saltus	Tyck ſkou
Eremus p.p.	Ørcken

Solitu-

Solitudo	Idem
Mare	Hauff
Lacus	Sø
Stagnum	Stille vand / (standende vand
Palus	Ker
Piscina p. p.	Fiskedam
Vinarium	Idem eller diure (gaard
Limus	Muss / iord
Fluuius	Eiffue eller flod
Flumen	Idem
Riuus	Rinnende becke
Amnis	Aa
Amniculus	Liden Aa
Alueus p. c.	Dal eller graff (der vand rinner vdi
Ripa	Aa bred
Littus	Strand
Statio	Skibs reid
Portus	Haffn

Fons	Kelde
Oceanus p. c.	Veſter ſø eller (ſtort hauff
Gurges	Høl
Inſula p. c.	Ø
Peninſula p. c.	Klip udi ſøen (der vand løber nogit ner om
Iſtmus	Idem
Terra	Jord
Regnum	Rige
Via	Vey
Via regia	Konnings vey (alle mandz vey
Vadum	Vad
Ager	Ager
Aruum	Vd lagt marckt
Pratum	Eng
Sepes	Giere
Hortus	Gaard
Pomarium p. c.	Eblegaar eller (tregaard
Vinea p. c.	Vingaard

Arena

Arena p. p.	Sand
Argilla	Ler
Creta	Krid
Calx	Kalck
Fornax calcaria	Kalck ogn
Gypſum	ploſter kalck
Saxum	Graaſten/ graa (bierg eller ſtorſten
Rupis	Stenhald
Petra	Klippe
Margo	Bred
Cos	Huedſten
Lutum	Dreck
Cænum	Idem dynd
Puluis	Mul
Paſcua p. c.	Greſgang
Pagus	Bonde by
Villa	Bonde hiem
Horrium p. c.	Korn lade
Ruricola p. c.	Bonde
Arare	At pløyge

Stercorare	At møge
Seminare	At saa
Occare	At harffue
Metere	At meyie
Colligere	Saṁen at sancke
Triturare	At terske
Spicilegium fa- (cere	At plocke ax op (aff ageren
Spicilegium	Axe sanckning
Granarium	Korn hus
Farinarium	Mel hus
Messis	Høst
Area	Vbygt tofft
Fenisecium	Slagit hø
Areola	Ager vrtebied
Compascuus p.c.	Orager ager at (tøre paa
Noualis p. p.	Ager som icke (bliffuer saat huert aar
Vliginosus p.p.	Sø ager
Augerum p. c.	Fellit
Tesqua	Vduelig eller (vløstig marck

Sole-

Solebra p. c.	Wiessn oc vdlle- (lig marck
Alluuies alluuiũ	Flod eller vand (løff
Solum	Jord land
Natale ſolum	Fædernis land
Conflages p. p.	Rum ſom man- (ge honde ver kand bleſe paa
Scabra loca	Hus ſted
Luſtrum	Vild marck ſom (ville diur ere oc bliffue paa
Deſertum	Øde marck
Lucus	Lund
Amenum p. p. (Locus Amenus	Løſtigt rum
Regio	Land/landz ende
Prouincia	Land
Aprica loca p.p.	Rum der ſolen (altid kand ſkinne paa
Salebroſa via	Wiessn vey
Vmbraculũ p.c.	Skygge

Loca opaca p.p. Mørckt rum
Lubricum p. c. Halt glad
Labina p. p. Idem slæbrit
Deuium p. c. Den som er aff
(vegen
Auium p. c. Idem
Inuium p. c. Der som ingen
(vey er eller vere kand
Volutabrum p.p. Pudz der suin
(søle sig vdi
Fimus Møg
Succerda Suine skarn
Fimetum Møding høy
Sterquilinium Idem
Vligo Skarn pudz

DE GRANARIO.

Fruges Fruct
Legumen p. p. Den fruct som
(plockis op med henderne oc
(icke op skeris
Siliquæ

Siliquæ p.c. Skal ſaa ſom
(ærte ſkaler/ bønne eller ſkaler
Folliculus p.c. Idem
Frumentum Alle haand korn
(ſom ax haffuer
Culmus Halm ſtraa
Stipula p.c. Blad ſom axit
(vexer aff
Geniculum p.c. Ledemod ſom ſi-
(der vden paa ſtraait
Genu culini Idem
Ariſta Spitzen paa ax-
(it eller ſkeg
Spica Ax
Triticum p.c. Huede
Siligo p.p. Ru ſom en part
(mene
Auena Haffre
Oriza p.p. Hirſſe gryn
Panicum p.c. Boghuede
Mylium p.c. Hirſſe

Hordeum p. c.	Byg
Ptisana p.c.	Malt
Faba	Bøn
Eruilia	Ert
Pisum	Idem
Far	Mel
Ador, adorum	Idem
Farina p. p.	Mel
Furfur	Saader eller kleed
Cordus	Det som seent er (moen / eller sillige groer
Cordum fru(mentum	Seen mogen (korn
Serotinus fructus	Seen mogen (fruct
Semen	Seed
Seges	Idem
Sea	Spelt
Similago	Huede mel
Simila	Idem
Pollis vel pollen	Affn eller støff (aff mel

Polin-

Pollintor Den som sicter (meel

Acies Affn

Palea Idem

Robus Rug som en (part mene

Alica Ene honde drick (som brygges aff spelt

Gloma Korn skal

Scapus Knop eller hoff (uit som frø pleger at vere vdi / saa som paa valmwe oc andet (saadant

Fragum Jord ber

Granum Frø eller korn

Lensis Grynd

Cicer Fule ærter

Vitia Vicke

DE VTENSILIBVS.

Vtenſile p.c. Boſkab
Supellex Idem
Currus Vogn
Pilentum Fruer karm
Sarracum p.p. Vogn ſlæde el-
(ler kelcke til at føre ved oc ſteen
(med
Rheda Slæde
Cartus Fielle vogn
Carruca p.p. Idem
Birotum Kierre
Carpentum Karm Vogn
Vehiculum p.c. Det ſom mand
(ager med vogn eller leſſ
Traha Slæde/ſlæbe
Trahea Idem
Temo Tiſle eller ſkaglee
Rota Hiul
Ahſis Hiul fele
Radius Hiul ege
Canthus Jern kring om
(Hiulet eller hiul naff

Axis

Axis	Axel
Fiſcina p. c.	Korff
Fiſcella	Liden korffue el- (ler multkurff
Vehis	Læſſ
Plauſtrum	Idem
Vehis fœni	Hølæſſ
Vehis fimi	Møg læſſ
Pala	Skoel
Pala ſtercoraria	Møg ſkol
Furcilis p.c.	Greff
Scutica p.c.	Suøbe/eller ſnert
Maſtix	Idem
Capiſtrum	Grime
Capiſtellum	Idem
Batillus	Spade
Bipalium p. c.	Skuffueiern
Foſſorium p. c.	Idem
Cos	Huedſten
Acuere	Ad huede
Mortarium p. c.	Morteræ

Mortariolũ p.c. Jdem
Pila Bold
Piſtillum Stødir
Mola Quern eller mølle
Catillus Offuer ſten
Meta Vnderſten
Moletrina p.p. Quernhus eller (querneſted
Molendinũ p. p. Jdem
Mola manuaria Hand quern
Mola truſilis vel (mola truſatilis Jdem
Sagme Kløff ſadel
Vannus Kaſt e ſkoel
Ventilabrũ p.p. Jdem kaſteſkul
Muletrum, mu= (letra Milcke bøtte
Multrale p. p. Jdem
Aratrum Plaag
Vomer Plogiern
Vomis Jdem
Dentale p. p. Plogs hoffuit

Buris

Buris, bura	Plaagſtert
Stiua	Det mand hol- (der plaauen med
Rallum	Plaag ſtaff
Rulla	Idem
Iugum	Og
Sarculam p. c.	Harffue eller (ryffue
Occa	Idem
Falx	Lee eller ſegel
Falcaria cotes	Lee ſpaan eller (ſtrygſtick
Stimulus p. c. (kæp til at	En huaſſ oddet driffue øgen med
Irpex	Harffue at bere- (de iorden med
Cylindrus	Trumle
Ligo	Hacke
Tribula p. c.	Tiſſel
Gleba	Torffue
Sulcus	For

Lira	Idem
Rastrum	Riffue
Rutrum	Der nogit op (riffuis med
Bidens	Hacke med to (tagger
Clauus solearis	Hestsko søm
Solea ferrea p. c.	Hestsko
Clitella	Kløff sadel
Hostorium p.c.	Strygtræ
Longurius p. c.	Lang stang
Merga	Korn tiuffue
Millus	Halzbid it halz

(belte som hunde haffuer om halsen med mange huasse pigge vdi

Melium	Idem
Numella	Klaaffue som (man binder fæ med
Restis	Vidie eller reb
Storia p. c.	Maatte
Tomentum	Offuerskære lød

(eller annit huat der er som (beredis

(beredis til at haffue i dynner
(som kallis flocke
Philira p. c. Bast

❧ DE MENSVRIS LIQVIDORVM.

Om wetzske maader / eller quick maader

Ligula p. c. En paslig skeed
(fuld eller skaall
Cochlearium Idem
Cyathus p. c. Det er flere
Ligulæ Saa mygit som
(fire skeder fulle en maadelig drick
Sextans To cyathi otte
(skeder fulle
Quadrans Tre cyathi tolff
(skeder fulle
Triens Fire cyathi sex-
(ten skeder fulle

Quincunx Fem cyathi tiuff-
(ue ſkeder fulde

Hemena p. p. Sex ciathi / fire
(oc tiuffue ſkeder

Cotyla p. c. Jdem det er en
(halff ſextarius / ved fierde
parten aff een Malmøs kanne

Septunx Siu cyathi/otte
(oc tiuffue ſkeder

Bes Otte cyathi/tho
(oc trediue ſkeder

Dodrans Ny ciathi/ ſex-
(ten oc tiuffue ſkeder

Extans Tiuffue ciathi/
(fire tiuffue ſkeder

Geunx Ellffue ciathi/
(fire oc føretiue ſkeder

Sextarius Tolff cyathi/ot-
(te oc føre tiwe ſkeder fulle
Ved paſſ en halff kanne fuld

Congius Er ſex ſextarij
(ved paſſ tre kanner

Chus

Chus Idem

Vrna Fire Congij det
(er vid sex kanner / en saadan
spand at otte gange giør en tyñe

Amphora p. c. Romane siue
(Quadrantel Vid passen fiær-
(ding det er tolff kanner fulde

Amphora attica Holler vedatten
(p p. (kanner

Cadus Metreta Idem
p. p.

Batus Mensura Det er oc vid at-
(Hebraica (ten kanner

Culeus Holler tiue am-
(phoras det er ved pass tuhun-
drede oc firetiue kanner fire amer
naar en ame holler sexten kañer/
Oc saa er Culeus it fad om fem
(tynner

Et fuit culeus maxima romano-
rum mensura in liquidis.

Stø-

De mensuris aridorum, Vbi notandum erit, quod de antiquorũ mensuris vix exacta ratio dari possit, quam inter eos non conueniat qui de mẽsuris scripserunt.

Om tør maade eller sædes maade

Ligula — Een sked fuld vt in liquide

Cyathus — Een maade som (gaar fire skeder vdi

Acetabulum — Jt maal som sex (skeder. halff annit Cyathus

Hemena p. p. — Holler fire a cetabula/sex cyathos

Sextarius — Holler to hemenas

Chænix Græcorum mensura — Holler to sextarios/

Vel vnum sextarium castrensem, qui vrbico sextario duplo maior fuit.

Det er ved paſſ een kanne Saa megid korn eller meel ſom en Chenix inneholt/ plægede i Greken at giffue en dreng eller træl til hans dags føde.

Gomor Hebreorium menſura, holler ved paſſ ſaa megit ſom en Chenix/ eller ſom en part mene / To vaar gomor dubbelt ſtøre end Chenix oc det var en dags føde paa mannen naar Jøderne ſom i ørken vaare.

Semodius holler otte ſex-(tarios det er vid to kanner

Hin apud Hebreos Jdem

Modius holler to ſemodios / ſedecim ſextarios ſaa megit ſom gaar i fire kanner/ Det er to fierdingis ſkepper de vj. ſtrugne ſkepper gaar i en tynne / Saa haaller modios vid paa en fier-

ding aff to ſtrogne ſkepper
Statum Hebraica menſura ſeſqui-
modium capit. Vid ſex kanner
Bimodius En maade ſom
(holler to modios
Trimodius En maade ſom
(holer tre modios
Medimnus Holler ſex modios
Corus ſecundum quoſdam con-
tinet quadragīta quinque modios,
Det er nogid meer ænd xxij
(ſtrogne ſkepper /
Secundum alios autem continet
corus quadraginta vnum medim-
nos, Sunt preterea qui dicunt co-
rum continet triginta modios, in
tanta opinionum diuerſitate, quid
ſequamur in certum eſt.
Mantiſſa Top / tilgifft
(paa maade eller køb

Digitus

❧ DE MENSVRIS GEOMETRICIS.

Om iorde maade paa lengd oc vid

Digitus — En tuer finger
(en ſaadan lengd ſom fire gille byg korn giøre kunne paa deris bred

Palmus — Fire tuer fingre
(det er en tuer haand

Doron — Idem

Palaſtes — Idem

Eſt & palmus maior qui dodrans dicitur. — To ſkepper

Tres palmi mi-(nores — Det er tolff tuer (fingre

Spitama p. c. — Idem

Pes — En fod langt
(ſaa langt ſom fire tuere hender (giøre

Cubitus p. c. Halff annind
(fodz langt

Pygon Idem

Vlna En fagn / sex
(føder langt

Orgyia Idem

Gressus Gang halff tre-
(die fod langt / it halfft trin

Passus Et trin fem fø-
(der langt

Actus It stycke ager
(eller plan / hundrede oc tiue
(føder langt

Iugerum p. c. En ager eller
(field tuhundre oc fyrre tiue fø-
der langt / oc hundrede oc tiue fø-
(der breed

Stadium Rende maal en
(lengd som haffuer hundrede oc
(fem oc tiue tren

Miliarium Tusinde tren en
(walsk mil

Para-

Paraſanga persica menſura
Nogid mindre en fire valſke mile
(icke aldeliff en tyſk mil

Schenus Egiptiaca menſura,
Oc haffuer LXXX ſtadia / halff
(ottende valſk mile

vt quidam volunt

Stathmos Holler otte oc ti-
(ue valſke mile /

Veredariorum diuerſorium, tan-
tum enim itineris, vno curſu con-
ficiunt, it ridende

DE PONDERIBVS.
Om vect.

As vel aſſis, res quæuis in parteis duodecim diuiſa. Eſt autem liqui-
dorum, vt aſſis vini: Ponderum, vt libra: Monetæ, vt alibi ſolidus alibi plapardus, alibi duodenus:

Hæreditas etiam Aſſis dicitur, vt ſæpe apud hiſtoricos, & iuris peri-tos. Item Zodiacus, & omnino (vt diximus) res quam in parteis Duodecim partimur. Exemplum de moneta Baſilienſi.

As, Aſſipondium, Libra
It romſk ſkaalepund / det er ef-ter vaar vect fire oc tive lod
Duodecim enim habet vncias.
Pondo Idem quandoque ta-men vallet duodecim libras

Deunx	Tu oc tive lod
Dextans	Tive lod
Dodrans	Atten lod
Bes vel beſſis	Sexten lod
Septunx	Fiorten lod
Semis	It halfft romſk pund der er tolff lod
Quincuns	Tij
Triens	Otte lod
Quadrans	Sex lod

Sex-

Sextans — Fire lod
Vncia — Tu lod
Semiuncia — It lod
Siclus — Idem
Sicilicus p.c. — It halfft lod
Sextula p. c. — Tredie delen aff (it lod
Sexta pars vnciæ
Duella continet duas ſextulas
Denarium — Lidit mer end it (quintin
Drachma — It quintin ot- (tende parten aff en vncia
Scrupulus p. c. — Tredie delen aff (it quintin
Obolus p. c. — Fierde delen aff (it quintin
Chalcus — Siette delen aff (en obolo
Siliqua p. c. — Idem
Mina vel mina grecum pondus,
Oc holler fem oc tiue lod effter (vaar vect

Dipondium Tu Romerske (skaale pund

Tripondium Saadane try (pund

Centipondium Saadanne hun(drede pund/ en centiner

Talentũ contines sexagita minas Det er fire lod mindre end siu oc firre tiue skaale pund effter den (vect vi nu bruge

❦ DE NVMISMATVM ET SVMMArum rei numerariæ nominibus.

Atque illud obseruandum erit tum latinos, tum græcos rei numerariæ summas & numismata, iisdem fere, quibus pondera, nominibus appellasse.

Denarius Er en sylff pen-
(ning som er huoss de romere no-
git bædre en/ it quintin fint sølff
saa gaat paa pass/ som xviij hui-
de eller nogid bedre/ paa dansk
mynt er saa god at xviiij ß giøre
it lod fint sølff oc tre marck giøre
en rynsk gyllen.

Dracgma Var en mynt
(huoss greker saa gaat som it
quintin sylff/ it halff ort aff en
gyldene/ Det er vj skelling

Didrachmum En ort aff en
gyllene/ tolff ß

Victoriatus p. p. siue quinarius
En halff denarius saa god som
(xij danske ß.

Obulus p. c. Siette delen
(aff en dragma/ Er en skelling

Sestertius quarta pars denarij.
Med tiuffue Danske penninge

Stater En halff gyllene
xxiiij. ß.

Siclus Idem

As vel assis decima pars denarij, Det var en kobber penninge saa god som en toskelling / oc de penninge som der vnder lydde / vor alle aff kobber oc regnendis fra (tolff alt nider at

Quadrans quar- Vid to peninge (ta pars assis

Teruncius Idem

Libra Effter mynt var (en sum penninge som holler fire oc xxviij. denarios / effter waar mynt vid sex oc trediue marck / (tolff gyllene

Huius liber Bes, hoc est octaua pars, est numulariorum marca, Een marck sylff otte gyllene

Mina græcorum est, Oc holler (hundrede dragma / det er halff otten-

ottende oc treduwe marck / halff (trettende gyllene

Talentum — Halff ottende (hundrede gyllene

❦ DE INSTRVMENTIS MVSICALIBVS.

Organum p. c. Ore verck eller (annit ſpel
Canthes Orgepiffue
Tibia Fløyte pibe
Tibicen p.p. Pibere
Cornu Horn
Cornicen p. c. Den ſom leger (paa horn
Lituus Tromet
Liticen p. c. Tromet blæſere
Claſſica p. c. Trommet
Claſſicū canere p.c. At ſlaa alarm
Buccina p.c. Skalmeye /

Cim-

Cimbalum p. c. Cimble
Ciſtrum Krum horn
Teſtudo p. p. Trompe
Chelys Idem
Chelius Trumpe ſlaere
(eller gie legere
Citara p. c. Krog harpe
Lyra Hiul harpe
Barbitus p. c. barbitum Idem
Liricen p.c. Harpe legere
Tuba Baſun
Tubicen Baſunert
Syrinx Gije
Fiſtula Idem
Fides Gieſtrenge leg
Fiducula p.c. Feyle liden gie
(eller ſtrenge leg
Fidicen p.c. Feilere
Ventricularius Secke pibere
Monochordium Spel der alle
p. c. (ſtrenge haffuer ens liud

Pletrum

Plecrum — Det som man slar paa strengene med
Clauus — Harpepinne

DE INSTRVMENTIS PONDERVM.

Bilanx — Skaale vect
Libra — Vect
Libella — Liden vect
Trutina p. c. — Idem
Laces — Skaaler
Libramentum — Tunge som gaar i kloffuen paa vecten
Equilibrium — Idem
Examen p. p. — Idem
Librile p.p. — Knappen paa vecten
Pondus — Vect
Ponderosus p.p. — Vectig eller tũg
Statera p.p. — Bismer/eller anit som icke haffuer skaale

Librare	At veye
Librator p. p.	Veyere
Libripeus p.c.	Veye meſtere / (vect mæglere

DE HOROLOGIIS.

Horologium	Seyer verck eller (annit ſom vduiſer timer
Solarium	Time ſkiffue
Gnomen	Viſere paa ſkiff-(uen den pinnen ſom giør ſkug-(gen kompatz
Clepſydra p. c.	Time glaſſ
Hora	Time eller ſtund
Horula p. c.	Liden ſtund
Semihora	Halff time
Seſquihora	Halff añen time
Horarium	En times lengd
Sonare horam	At ſlaa ſom (klocken ſlar

Crimen

DE CRIMINIBVS ET TORMENTIS.

Crimen	Last misgerning
Peccatum p. p.	Synd
Piaculum p. c.	Skændlighed el- (ler misgerning
Facinus p. c.	Last / vgerning
Flagitium	En stor vgerning
Dolus	Suig
Fraus	List bedrageri
Fallacia	Falsthed
Falsitas p. c.	Vsanding
Mendacium	Løgn
Iurgium	Riff eller trette
Calũniator p.p.	Lastere eller be- (spottere
Calumnia p.c.	Beførelse eller (baguaskelse
Sacriligus p. c.	Kircke tiuff
Sacrilegium	Kircke tiuffueri

Fur	Tyff
Furtum	Tiuffueri
Homicida p.p.	Mandrabere
Homicidium	Mandſlæt
Patricida p. p.	Den ſom dræber (ſin fader
Matricida p. p.	Den ſom dræber (ſin moder
Adulterium	Hor
Adulter	Horkarl
Fornicator p.p.	Bolere
Proditor p. c.	Forredere
Proditio p. c.	Forrederi
Seditio p. c.	Oprør
Seditioſus p.p.	Oprøreri
Pena	Straff
Supplicium	Straff
Compedes p. c.	Fiæder bolt
Neruus	Halſiern
Boia	Boye
Manica p. c.	Hand kloffue

Cataſta

Catafta Stock eller an-
(nit ſaadant ſom mand ſetter
(drenge eller trele vdi
Carcer Fengſel eller fange huſſ
Flagrum Kæp
Fuſtis Knippel
Virga Ris
Scorpio p. c. Suøffue med
(mange knappe til at ſla oc
(plaffue med
Tormentum Pine
Talio p. c. Vedergeldning
(lige ſtraff imod brøden
Ignominia Skam
Infamia Vanære
Infamis p. p. Æreløs
Exilum Elendig
Exul Land fryctig
Proſcriptus Forſcreffuid el-
(ler fordømt
Crux Galie oc pine

Patibulum Idem

Equuleus En pine paa
(gloende iern

DE INSTRVMENTIS NAVTICIS.

Om skibs redskaff.

Nauis Skib

Nauicula Lidit skib

Prora Forstaffn

Puppis Bagstaffn

Carina p. p. Kiøl eller skib

Sentina p. p. Tørck som er in-
(den paa kølen der som det illeluctendes vand forsamlis

Fori Spigaff

Transtra Ro benck eller
(tofftter der de sidde paa sô roer

Remus Aare

Tonsa Idem

Palmula p. c. Aareblad som
(mand tager i vannid med

Ton-

Tonſilla Pele ſom mand
(plæyer at binne ſkiff vid
Scalmus Aarebenck der
(ſom Aarerne ligger paa nar
(mand roer
Interſcalmiũ p. c. Rum ſom er e-
(mellũ Aarerne paa Aare benckẽ
Taſteria p. c. (Micke det
(mand legger Aarerne vdi naar
(mand icke bruger dem
Malus Maſt
Antenna Raa der ſegled
(henger vid
Ceruchus p. p. Raamule
Carcheſium p. c. Hambore det
(holl ſom er øffuerſt paa maſten
(draffuid løber vdi
Velum Seyel
Acatium p. c. Skønt ſeyel
Dolon Fock ſeyel
Epidromus p. c. Myzan ſeyel

Rudes Troſſ eller kabbel
Camelus p. c. Kabel
Anquina Racke ſom holler
(oen vid maſten
Remulcum Varpe troz
Bolis Lod ſom mand
(maaler dyb med
Harpax Baadz hage
Harpago p.p. Idem
Gubernaculũ p. c. Styre
Clauus Roertz tolle
Anchora p. c. Acker
Ampluſtre Skibs prydning
Corbita p.p. Krauẽel
Oneraria nauis Holck / ſkib ſom
(megid kan føre eller ladt ſkib
Horia Fiſkebaad
Lembus Pincke
Cymba Skude
Scapha Idem
Rates Flode
Linter Knub ſkib

Monox-

Monoxylon Idem
Priſtis Een lang oc (ſmal iacht
Ponto Ferre
Emphracta For teckt ſkib

❀ DE METALLIS.

Metallum Malm
Aurum Guld
Argentum Sølff
Æs Alle hande maalm
Es cuprium Kober
Cuprum Idem
Electrum Kaff det er oc en
(honde malm der guld oc ſylff
blandes ſaa i haaff at femte de=
(len er ſølff
Aurichalcũ vel Meſſing
(Orichalcum
Stannum Then

Plumbum	Bly
Fertum	Jern
Chalybs	Staal
Argentum viuū	Quegsølff
Alumen p.p.	Alum
Sulphur	Suaauelsten
Vitrum	Glas
Nitrum	Salepeyter
Erugo p. p.	Rust paa kaaber
Scoria p. c.	Smede siner
Subigo p. p.	Rust
Fodina p. p.	Malm grud
Aurifodina p.p.	Guld grud
Argenti fodina p.p.	Sylff grud
Salifodina p. p.	Salt grud
Ferraria p. p.	Jern grud
Plumbago p.p.	Bly grud eller (sylff grud
Calcanthum	Kaaberrøg
ÆS viride	Spensgrønt
Amilum	Amedam
Plumbū candidū	Tin

Lithar-

Lithargyrium Sylff slag

DE GEMMIS.

Lapis preciosus	Dyrbar sten
Gemma	Idem/Edel stene
Margarita p. p.	Perle
Vnio p. c.	Idem
Adamas p. c.	Demant
Cristallus	Kristal
Succinum p. c.	Raff
Electrum	Idem
Corallum	Korel
Smaragdus	Smaragd
Carbunculus p. c	Karbunkel
Iaspis	Jaspe
Amethystus	Ametist
Saphirus p. p.	Saphyr
Beryllus	Beril
Chalcedonius	Kalcidonius
Alabastrites p. p.	Alabaster

Draconites p.p. Turkoss
Vt quibusdam placet
Dracontias Idem
Magnes Segelsten som
(drager iern til sig
Topazius Topass
Coticula Prøffuesten
Lydius lapis Idem
Heracleus lapis Idem
Marmor Marmorsten
Hæmatites p. p. Blodsten

DE ANIMALIBVS.

Animal Diur
Pecus Fa / vfornufftigt diur
Bestia fere Idem / vel skade
(ligt diur
Iumentum Stuort queg
Fera Vilt diur
Agnus Lam
Ouis Faar

Aries

Aries	Veer
Veruex	Gillid veer
Bos	Nød
Taurus	Tiur
Vacca	Ko
Vitulus p.p.	Kalff
Vitula p.p.	Quie
Capra	Geed
Hircus	Buck
Caper	Gillid buck
Hedus	Kid
Sus	Suin
Scropha	So
Maialis	Galt
Porcus	Gris
Verres	Orne
Equus	Hest
Equa	Hors
Caballus	Frisshest
Cantherius	Rune hest som (gilled er

Equus gradarius Gongere
Equus ſternax Heſt ſom kaſter
(aff oc icke vil bere
Equus ceſpitator Heſt ſom altid
(ſnubler
Equus ſuccuſor Heſt ſō ber hart
Mannulus Liden heſt
Aſinus Aſen
Burdo Mule ſom fød er
(aff en heſt oc et aſen
Mulus Mule ſom fød er
(aff en Aſen oc it hors
Aper Vild ſuin
Bubalus p. c. Buffel
Camelus p. p. Kameel
Dromedarius En hônde ſlaus
(kamele diur
Canis Hund
Canis venaticus Jact hund
Canis ſagax Støffuere
Virtagus p. c. Hund ſom ſelff
(løber bort oc henter ville diur
(oc ber hiem.

Meliteus canis p.p.	Jomfru hund
Caniculus	Liden hund
Catellus	Idem
Canicula	Teffue
Catella	Idem
Catus	Kat
Feles	Idem
Catulus	Kelling eller an- (dit vngt diur
Castor	Beffuer
Fiber	Idem
Simius	Abe
Simia	Idem
Cercopithecus p. p.	Markat
Ceruus	Hiort
Cerua	Hind
Hinnulus	Hindkalff
Cunicula	Gammelt diur
Elephas p. c.	Elephante diur
Elephantus	Idem
Erinacius	Pinsuin

Ericius	Idem
Glis	Røte
Ibex	Steen ged
Dama	Raa
Capricornus	Steen buck
Caprea	Raaged
Dorcas	Idem
Capreolus	Raa buck
Leo	Løffue
Leena	Løffueinde
Lepus	Hare
Lupus	Vlff
Lutra	Aader
Linx	Loſſ
Martes	Maar
Meles	Greffing
Taxus	Idem
Mus	Muſſ
Onager p. c.	Vild aſne
Sciurus p. p.	Eggerne
Sorex	Neb muſſ
Talpa	Mul varpe

Vrſus

Vrſus	Biørn
Vrſa	Biørninne
Vrus	Vrnød vildoxe
Vulpes	Reff
Panthera p.p.	Panteer
Panther	Idem
Vnicornis	Enehiørning
Moneceros p. c.	Idem
Gryps	Griff
Gryphus grypho	Idem
Animal volatille	Flyende diur
Animal natatile	Diur ſom ſøm-(mer i vannit
Animal reptile	Krybende eller (kregende diur
Animal terreſtre	Diur ſom kand (leffue paa landit
Animal aquitale	Diur ſom kand (leffue i vannit
Amphibium	Diur ſom leffue (kan baade i vand oc land

REPITILIVM ET INSECTORVM NOmina.

Vermis Orm
Vermiculus p.c. Liden orm
Apes Bi
Araneus p. c. Eder koppe
Bombyx Silcke orm som
(silcke vld drager sammen
Blatta Idem eller baage møl som pleyer at æde oc
(gnaffuer bøger
Blatta piſtrinaria Oer i mel
Buſo Padde eller taadze
Cimex Vand luſſ
Campe Kaal orm
Eruca Idem
Cantharis p.c. En liden orm
(skafft som en torbiſt dog icke
ſaa ſtor/ eller ſkynactig som guld
(med grøn farre Dug orm
Bruchus Heſte flue

Teſtu-

Teſtudo p. p.	Snegel
(quod teſta legitur	
Locuſta	Greſſhopper
Cicada p. p.	Jdem
Grillus	Siriſſe eller for=
	(kyllnig
Coſſus	Orm ſom voxer
	(i Træ oc eder det
Culex	Myg
Formica p. p.	Myre
Gurgulio vel	Korn orm ſom
(Curculio	(giør ſkade paa ſæd
Hirudo p.p.	Jgle
Saguiſuga p. c.	Jdem
Ips	Orm ſom eder
	(oc gnaffuer korn
Lens	Gnider
Mida	Bønne orm
Muſca	Flue
Phalanx vel	Ederkoppe
(phalangum	

Pulex Loppe

Ricinus Hunde flue som
(bider hunde i ørene

Cynomia Hunde luss

Rubeta p.p. En taase eller
(frød som er altid paa landet
(vnder buske oc annenstedz

Scarabeus p. p. Torbist

Scarabeus cornutus Vesel horn

Scarabeus lucanus Bagge lyuss

Tabanus p.p. Bremss

Asilus p.p. Estrũ Idem

Tarmus Madicke eller
(orme som pleger at vere i flesk

Teredo p.p. Træ madick

Tinea Møl

Tipula p. p. Vand luss som
(løber paa vannit

Pediculus Luss

Pediculus inguinarius Flad luss

Cicindula, Ci- Orm som skin
(cindella (om natten

Nice-

Nicedula, noctilica Idem
Vespa Gedhams
Crabro Gede brems
Fucus Humble eller v-
(nyttig bi
Lumbricus p.p. Regn orm eller
(spol orm
Papilio Sommer ful
Hepiolus p.c. Flugemøl
Oniscus En loein orm
(med mange føder
Centipeda p.c. Idem
(Scolopendra
Rediuius p.c. Der er en liden
(madicke som bider sig ind i hu-
den paa fæ oc sider der vel til det
dør ko Brems (vt aliĳ volunt
Serpens Orm
Anguis Vand orm
Natrix Idem / en orm
(som giør vannit forgifftigt

Hydra vel dria Vand snog
Coluber p. c. Snog orm
Dracho Drage
Draçena p.p. Draginne
Basiliscus Basilisk
Regulus Idem
Vipera p. c. En honde slagz
(orme som haffuer bret hoffuide
(som kaldis fire been
Scorpio p. c. Skorpion
Cenchris Spraglet orm
Aspis En liden oc for-
(gifftig orm
Lacerta Ødle
Salamandra En forgifftigt
(orm skafft som een øgle

DE AVIBVS.

Auis Fugel
Auicula Liden fugel
Pullaster Vng hane

Pul-

Pullaſtra	Vng høne
Volucris, animal (volatile	Flygende fulle
Ales, animal ala (tum	Diur ſom vinger (haffuer
Pullus	Vnge
Auis volucris	Idem/ fugl ſom (flye kand
Auis inuolucris	Ful ſom icke flye (kand
Ala	Vinge
Penna vel pinna	Haare fiere
Pluma	Bløde fiere eller dun
Criſta	Hane kom
Roſtrum	Neb
Vnguis	Klo eller nagl
Cauda	Stert eller rũpe
Nidus	Fule rede
Nidulari	At bygge
Aquila p.c.	Orn
Accipiter p. c.	Høg

Anſer

Anſer Gaaſſ
Acanthis Stilleſſe
Carduelis p.c. Idem
Alauda Lerke
Galerita p. p. Idem
Anas And
Apodes p. c. Klint ſuale
Ardea p. c. Heyre
Capus vel capo Kapun
Ciconia Storck
Grus Trane
Coccix Gøg
Cuculus Idem
Motacilla En fugl ſom al-
(tid rører ſterten ſteen ſuatte
Coda tremula p. c. Idem
Columbus p. c. Durick
Columba Duffue
Cornix Krage
Coruus Raffn
Cygnus Suan
Olor Idem

Falco

Falco	Falck
Chilus	Idem
Frigilla	Fincke
Gallus	Hane
Gallina	Høne
Gallus gallinaceus	Hane
Gallus ſilueſter	Vrhane
Graculus p. c.	Raage
Monedula p. c.	Allicke
Hyrundo	Suale
Luſcinia p. p.	Nactergal
Philomela p. p.	Idem
Merops	Grøn ſpette
Merula	Solſort med (guld neb
Miluus vel miluius	Glente
Niſus	Spurhøg
Noctua	Vgle
Vlula	Sten vgle
Nycticorax p. c.	Nat raffn
Palumbes vel (palumbus	Skou duffue

Paſſer	Spurge
Pauo	Paafugl
Perdix	Agerhøn
Pica	Skade
Picus	Nødepacke
Pſitacus p. c.	Papegaaye
Regulus p.c.	Fule konning
Torchilus p. p.	Idem
Struthius vel ſtruthio	Strudz
Sturnus	Star
Turdela p. p.	Draaſſeel
Turtur	Turtur duffue
Veſpertilio	Afftenbacke
Vultur	Griff
Bubo	Vgle

DE PISCIBVS.

Piſcis	Fiſk
Piſciculus	Liden fiſk
Piſcis marinus	Fiſk aff ſalt ſiø
Piſcis fluuialis	Fiſk aff ælffuel

Piſcis

Piſcis lacuſtris — Fiſk aff ferſk ſiø
Branchæ — Fiſke geln
Pinna — Fiſke finne
Cauda — Fiſke ſtiert
Lacteum inteſtinum — Milke
Oua piſcis — Rune
Squama — Fiſke ſkel
Diſquamate — At ſkraffue fiſk
Halec — Sild
Arenga — Idem
Arenga paſſa — Bycking
Halec infumatũ — Wrøgit ſild
Balena — Hualfiſk
Cætus — Idem
Cancer — Krabbe
Carpio — Fiſke parck
Concha — Kud fiſk / det er
(den fiſk ſom haffuer ſkaler om
(kring ſig
Conchylium — Idem

Congrus vel congeren	En haande slaus aal strand aal eller sø Aal
Esox salmo	Lax
Lupus piscis	Gedde
Apua	Horck
Oculata, mustela	Negen øyen
Perca	Aborre
Prasinus	Brasen
Anguilla	Aal
Ostreũ vel ostrea p. c.	End honde skal fisk som ligger i skaler
Carabus vel caramus p. c.	Krabbe eller kroppe/eller karusse
Delphin	Marsuin
Delphinus p.p.	Idem
Phoca vitulus marinus	Siø kalff / han er / paa det neste skafft som en oxe eller siel
Raia vel rochus	Rocke
Sturio	Størie
Stirio vel stora	Idem

Piscis bergolicus Berge fisk
Prasmus Brassen
Vt quidam opinantur.

DE ARBORIBVS.

Arbor Træ
Planta Træ eller vrt/imø
(pe som plantis eller ny opuoxer
Radix Rod
Caudex Stubbe som ro-
(den henger ved eller voxer vdaff
Truncus Bul/ stelcke
Stipes Jdem
Cortex Barck neffuer
Corticula Jdem
Liber Barck som er-
(nest treid
Delibrare At barcke
Virgultum Telning som rin-
(ner op aff roden/risskar

Ramus	Green/quiſt
Ramuſculus	Idem
Virga	Ris eller quiſt
Virguncula, Vir= (gula, Virgella	Idem
Cacumen p. p.	Top
Folium	Løff / blad
Frondes	Grøne eller ferſke (quiſte
Lanugo p. p.	Moſe
Fos	Blomſter
Surculus	Pode
Germen	Grøde
Palmes	Knoppe
Gemma	Idem
Flagellum	Rep quiſt
Frutex	Lidit tre eller buſk
Frutetum	Smaa ſkaaff
Fruticetum	Idem
Stipes	Staff eller pele (ſom ſettis i iorden
Pullulare	At groe

Vire=

Viretum p. p.	Grøn marck
Viretum	Er oc det ſom (icke vel mogen er
Vimen	Det ſom vegt er (ſom en vidie
Vitis	Vin træ
Pampinus p. c.	Vinblad
Olea p. c.	Olietre
Oliua p. c.	Idem
Oleaſter	Vild olietræ
Prunus	Krægetræ
Spinus	Blomme træ
Ceraſus p. c.	Kirſeber træ
Morus	Morber træ
Malus	Æble træ
Malinus	Det ſom er aff (Æble træ.
Pyrus	Pære træ
Pirus ſilueſtris	Skoffs pærre træ
Nux	Nød / nøde træ
Corylus	Haſſel

Colurnus	Den ſom vdaff (heſle er
Iuglans	Valnøde træ
Caſtanea p. c.	Kaſtanie træ
Cynus	Kregen træ
Cotoneus p. c.	Kueden træ
Cydoneus	Idem
Betula	Birck
Platanus p. c.	Løn/a lates foliis
Laurus	Laffuerbær træ
Quercus	Eg
Robur	Idem
Populus p. c.	Popel træ
Fagus	Bøge træ
Taxus	Ibeholt/ vt videtur
Tilia	Lind
Tiliaceus	Den ſom er aff lind
Buxus	Bux bom
Iuniperus p. c.	Eneber træ
Sambucus p. p.	Hylle træ
Salix	Pile træ
Siler	Vie

Rubus — En honde tiørne (eller brember buſk
Vlmus — Welme træ vt videtur
Cornus — Haffuen torn der (ſuinſpiudz ſkafft giøris vdaff
Fraxinus p. c. — Aſke træ
Cupreſſus — Cypreſſ
Mirtus — Miſtel træ eller porſſ
Meſpilus — Miſpel/ det fin(des faa ſtædis i Danmarck
Cedrus — Ceder træ
Ornus — Hyben torn
Suber — Korke træ
Vepres — Tiørne
Vepretum p.p. — Tiørne ſkou
Alnus — Al
Alnetum p. p. — Alle ſkou
Termulus p. c. — Aſp
Myrica p. p. — Liung/
Vt quidam volunt, vel pors
Tamarica p. p. — Idem

Palma	Palme træ
Balsamus	Balsam træ
Prunus siluestris (prunellus	Sterckebære træ (eller slan torn
Labrusca	Vil vinbære træ
Erica p. p.	Liung

DE HERBIS.

Arthemisia	Graabyncke
Absсienthium	Malurt
Abrotonum p.c.	Abrød
Acanthus	Biørne klo
Aconithum p.p.	Vlffue greſſ
Acorus p.c.	Suerdzblad med (gult blomſter
Aquilegia	Akerleye
Allium	Huideløg
Amaracus p.c.	Meyeran
Maiorana p. p.	Samſucus
Anetum p. p.	Dil/ Idem
Aniſum p. p.	Aniſſ

Braſſi-

Braſſica p. c.	Kaael
Braſica alba	Hoffuid kaal
Carduus p. c.	Tiſtel
Cribulus p. c.	Idem
Tepa	Rød løg
Camomelũ p. p.	Kamelle blome
Chamecypariſſus	Cypreſſurt / (Cypreſſeblome
Chelidonium	Skelurt / der (haffuer gult blomſter oc der gaar gul vedſke vd naar ſtilken (sønder brydes
Cartamus p. c.	Vild ſaffran
Cucurbita p. c.	Curbis greſſkar
Cucumer p. p.	Idem
Cuminum p. p.	Komin
Endiuia	Endiuie ſodel
Filix	Bregne
Filicula p. c.	Sødrod
Polypodium	Idem
Feniculum p. c.	Fenekaal

Fragum

Fragum	Jordber
Gentiana p. p.	Genſian
Heleborus p. c.	Nyſe krud
Inula campana p.p.	Aaland
Iris	Blaa lillie
Lactuca p. p.	Lactug
Lappa	Skreppe blad
Libanotis p.p.	Roſſmarijn
Anthos	Idem
Liguſticum p. c.	Loeſtilcke
Lilium	Lillie
Malua	Katoſt
Menta	Mynte
Mentaſtrum	Vild mynte
Naſturtium	Kraſſe
Naſturrium (aquaticum	Vand kraſſe
Nigella	Sort komen / klint
Gith	Idem
Lolium	Idem / ſecundũ
quoſdam	Klint
Napus	Lang roſſue

Nym=

Nymphea p.p: Aakanne blad
(siøblad
Nenuphar p.c. Aakañe blomſter
Ozimum p.c. Baſilie
Pionia pion
Papauer p.p. Valmuge
Pentaphillon Blod vrt
Plantago p. p. Veybrede
Porrum ſectile Purløg
Pulegium Polleye
Pyretron p. c. Bertram
Rapa Roffue
Raphanus p. c. Peber
Ruta Winrude
Saluia Saluie
Satureia Saer
Tymbra Jdem
Thymelea p.p. Kellerhalſſ
Trifolium Vepling / Kleblad.
Verbena p.p. Jern vrt
Vitis alba Valſk roffue

Vrtica p. p.	Nælle
Alga	Flød greſſ ſom (voxer i vannit
Lupulus p. c.	Humle
Apium	Merke
Bugloſſa	Oxetunge
Cynogloſſa	Hunde tunge
Petroſeliniũ p.p.	Perſillie
Barba iouis	Huſløg
Semper viuum	Idem
Bulbus agreſtis	Vild løg
Hyſopus p. c.	Iſop
Lauendula p.c.	Lauendel
Sinapis p. p.	Senop
Ariſtologia	Hul vrt
Acetoſa	Syre
Gallitricum p.c.	Skarleye
Matricaria	Matrum
Benedicta	Benedict
Gramen	Græſſ
Calendula p.p.	Ringeblome
Proſerpiuata p.p.	Hønſe græſſ ve(ge græſſ

Iuſqui-

Iuſquianus	Bolmeſſrød
Pimpinella	Back rod eller (quiſſ vrt
Vſnea	Moſſe rod
Paſtinaca	More rod
Saxifraga p.c.	Stenbreck
Tanacetum p.p.	Reynfall
Mille folium	Rølicke
Veratrum p.c.	Nyſe vrt
Paritaria	Dag oc nat
Gariaphilata	Benedicta

QVEDAM ADIECTIVA NOMINA.

Vrbanus p. p.	Høffuiſt
Agreſtis	Bondactig
Alacris p.c.	Friſt/ſnild lyſtig
Segnis	Lad/ eller ſeen
Altus	Høye
Humilis	Lau

Amabilis	Elſkelig
Odioſus	Hadelig
Cordatus p. p.	Driſtig
Amens	Daaractig
Ingenioſus	Sindig/ nemlig
Inſanus p.p.	Vſinnig
Amenus p. p.	Løſtig
Inamenus	Vløſtig
Amplus	Vijd
Anguſtus	Trang
Succiplenus	Moſtfuldt
Aridus p. c.	Tør
Simplex	Eenfoldig
Aſtutus p. p.	Liſtig trerſker
Liberalis p. p.	Geffmild dan-(nis/ rund
Auarus p.p.	Girig
Audax	Driſtig
Attonitus p. c.	Forfærred for-(ſkrickid/ ræd
Benignus	Venlig
Atrox	Grum

Blan-

Blandus	Smyckende
Seuerus p. p.	Streng
Caſtus	Kyſk
Libidinoſus	Vkyſk
Celer	Snar
Tardus	Langſom
Certus	Viſſ
Dubius	Tuilactig
Charus	Kiær
Contemptus	Forſmaad
Clarus	Lius klar
Obſcurus	Mørck
Clemens	Mild
Auſterus p.p.	Streng
Agilis	Veeg
Piger	Lad
Celeſtis	Himmelſk
Terreſtis	Jordiſk
Communis p.p.	Almindelig
Priuatus p. p.	Egin
Concors	Endrectig

Diſcors	Tuedrectig
Copioſus	Offuerflødig
Mediocris p. p.	Medelmaade
Frequens	Den ſom offte er
Rarus	Den ſom ſielen er
Comis	Venlig
Crudelis p. p.	Gruſſuelig
Elixus	Sødin
Crudus	Raa
Fortis	Sterck
Debilis p. c.	Suag
Diligens p. c.	Flitig
Negigens p. c.	Vflitig
Elegans p. c.	Skøn
Turpis	Slem
Famelicus p. c.	Hungrig
Sitibundus	Tørſtig
Sobrius	Edru
Ebrius	Drucken
Domeſticus p. c.	Hiemeſk
Peregrinus p.p.	Fremede
Prudens	Snil/ forſtandig

Fatuus

Fatuus Vſnild
Sapiens Vijs
Stultus Gallind
Felix Lyckſalig
Miſer Vſel / Arm
Fecundus Fructſomlig
Sterilis p. c. Vfructſomlig
Firmus Stadig
Fragilis p. c. Skrøbelig
Formoſus Faffuer delig
Deformis Vanſkabelig
Conſtans Stadig
Fugax Flyctig
Gratus Tag
Moleſtus Mødſom
Hilaris p. c. Glad
Triſtis Bedrøffuid
Honeſtus Erlig
Sceleſtus Skemmelig
Mitis Sagtmodig
Immanis p. p. Forferlig

Opportunus p.p.	Bequem
Importunus	Vbequem eller (trøg
Superbus	Høgferdig
Faſtuoſus	Praalende
Arrogans p. c.	Skreppende
Ambitioſus	Ære girig
Beneuolus	Veluillig
Inuidus p. c.	Afuendzfuld
Iocundus	Glad / ſkemtes (fuld
Iracundus	Vreed
Plenus	Fuld
Vacuus	Tom
Integer p. c.	Heel
Lacer	Reffuind
Latus	Bred
Strictus	Smal
Lautus	Koſtelig
Vilis	Slem / ringe
Verax	Sanferdig
Mendax	Løynactig

Mortal

Mortalis	Dødelig
Immortalis	Vdødelig
Vtilis p. c.	Nyttig
Noxius	Skadelig
Indutus	Klæd
Nudus	Naagen
Planus	Jeffn ſlet
Montoſus	Vieffn
Probus	From
Prauus	Arge fortrøden
Pudicus p. p.	Bløy
Contumax p.c.	Fortredere gen- (ſtridig
Tener	Spæd
Rudis	Groff
Modeſtus	Tollig ſactmodig
Temerarius	Offuerdaadig
Verecundus	Blyactig
Impudicus p.p.	Den ſom intid (ſkemmis eller blyies
Acutus p. p.	Skarp / huaſſ

Hebes	Sløu
Sanus	Helbrede
Egrotus	Siug
Eternus	Ewig
Caducus p. p.	Forgengelig
Longus	Lang
Breuis	Stackid
Calidus	Warm
Frigidus	Kold
Dignus	Werdig
Indignus	Vuerdig
Diues	Rijg
Pauper	Fatig
Durus	Hard
Mollis	Blød
Aſper,	Huaſſ
Lenis	Slæet
Facilis	Læt/vfortrødin
Difficilis	Suaar/fortrødẽ
Humidus	Vaad
Siccus	Tør
Iuſtus	Rætuiſſ

In-

Iniuſtus	Vret viſſ
Grauis	Tung
Leuis	Lœt
Grauis	Stadig
Leuis	Vſtadig
Magnus	Stor
Paruus	Liden
Viuus	Leffuende
Mortuus	Død
Nobilis	Ædel
Ciuilis	Borgerlig
Onuſtus	Lader
Feſſus	Trœt
Potens	Mectig
Impotens p. c.	Vanmectig
Longinquus	Fiern lang bort
Propinquus	Nœr
Proprius	Egen
Alienus p p.	Fremmende
Purus	Reen
Fedus	Vfannelig

Rectus

Rectus	Ræt
Rotundus	Rund
Vetus	Gammild
Nouus	Ny
Sanctus	Hellig
Prophanus p.p.	Vhellig
Manifeſtus	Aabenbar
Secretus	Hemmelig
Securus p. p.	Tryg
Pauidus p. c.	Redder
Serenus p. p.	Klar
Turbidus	Vklar
Vehemens p. c.	Skarp
Virilis p.p.	Mannelig
Muliebris p.p.	Blødactig ſō en
Procerus p. c.	Ret rag (quinde
Curuus	Krogidt
Craſſus	Tyck
Gracilis p.c.	Smal/eller liden
Pinguis	Feed
Macer	Maſſuer

FINIS.

IN,

INDEX NOMENCLATVRÆ RERVM.

De Deo, celo & temporibus. Folio. 1.

De Homine Folio. 5.

Habitudinum corporis nomina Folio. 12.

De puerperio folium. 14.

De cognatione Ibidem.

De affinitate 15.

Officiorum ecclesiasticorum nomina Folio. 17.

Officiorum ciuilium nomina 18.

Artificum nomina 20.

De valetudinario. 23.

De vestibus 27.

De coloribus 33.

De sapore 34.

De odore 35.

De sono Ibidem.

De tangibili Folio. 36.

T De do

De domo & eius partibus Ibidem.
De aſcenſu & tecto 39.
De hybernaculo 40.
De culina 41.
De vaſis eſcarijs & menſarijs. 43.
De vaſis potorijs 44.
De penore Ibidem.
De piſtrina 47.
De cella Folio. 49.
De balneo 50.
De vaſis aquaticis 51.
De cubiculo 52.
De aromatibus 53.
De bibliotheca 54.
De ludis 57.
De lanificio 58.
De armamentario 59.
De ſtabulo 61.
De rube 62.
De templo 64.
De variarum officinarum inſtru-
mentis Folio. 66.

De ru

De rure Folio. 68.
De Granario 71.
De vtenſilibus ruſticis 73.
De menſuris liquidorum 76.
De menſuris aridorum 77.
De menſuris geometricis 79.
De ponderibus 80.
De numiſmatum & ſumarum rei numerariæ, nominibus 81.
De inſtrumentis muſicalibus 83.
De inſtrumentis ponderum 84.
De horologiis Ibidem.
De criminibus & tormentis 85.
De inſtrumentis nauticis 86.
De metallis 88.
De gemmis 89.
De animalibus Ibidem.
Reptilium & inſectorum nomina Folio. 92.
De auibus 94.
De piſcibus 96.
De arboribus 98.

T 2 De her-

De herbis Folio. 100.
Quedam adiectiua nomina 103.

FINIS.

❡ AD LECTORES.

Expergeſcere iam præcor o gene-
rosa iuuentus
Dacica. mellita pocula ſume tibi
Hic ſimul ambroſiam fundit cum
nectare palmes
Huc vt adeſſe velis, roſida ſtellat
aqua
Ingenium retines viuax, cognoſce-
re vires
Incipe. Iam memorem te decet
eſſe tui
Semina grammatices teneris vbi
ſumpſeris annis
Vtilior ſeges eſt deinde metenda
tibi

Quid

Quid ſtas, quid ve tepes ? Paruo
te cinge labori
Hoc opus vt relegas, & relegen-
do ſcias
Quo lecto doctos poteris ſpectare
poetas,
Et quoſcunq; voles Enucleare
libros.

P: N: H:

Fromme Læſere her haff-
uer du denne føye Baag Vdſat oc
Fordanſkedt aff Suenſke fattige
ſimpel Børn til hielp / findis her
nogid ſom icke ſaa ræt er Fordan-
ſkedt aff Suenſken da anamme det
dog for gode / Oc forbædre
det huor du kandt. Et vale
in Chriſto etc.

Prentet vdi Kiøben-
haffn aff Matz Vingaard /
Oc bleff fuldend paa den
16 dag Aprilis.

ANNO.

M. D. LXXVI.

Oc findis samme steds
til købs.

Kiøben-
Vingaard/
dend paa den
g Aprilis,
NNO.
D. LXXVI.

is samme steds
til kiøbs.

I Catal. Bibl. Lymvilliana msc.
anføres:
Vocabularium Pauli Nicolai Kin-
gelborgensis. Hafn. 1576. 16mo.
Det er rimeligvis denne Bog.
Iflg Blad I.3 Bogstaven P N H